

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

LETNIK XL.

CELOVEC, PETEK, 11. JANUAR 1985

ŠTEV. 2 (2208)

Dvodnevni razgovori v Ženevi napovedujejo „odjugo“ v ameriško-sovjetskih odnosih

Čeprav so povsod v Evropi beležili rekordno nizke temperature, so dvodnevni razgovori v Ženevi, kjer sta se začetek tedna sestala zunanja ministra Amerike in Sovjetske zveze Shultz in Gromiko, očitno potekali tako, da je upravičeno upanje na novo „odjugo“ v ameriško-sovjetskih odnosih. Ti odnosi so se občutno ohladili zaradi sovjetske invazije v Afganistanu, nevarno točko pa je ta ohladitev dosegla proti koncu leta 1983, ko je Amerika začela v zahodni Evropi nameščati svoje rakete, zaradi česar je Moskva odpovedala vsa nadaljnja pogajanja o razorožitvi.

V tej več kot leto dni trajajoči „hladni vojni“, ki so jo nekateri ocenjevali celo kot najnevarnejše obdobje po drugi svetovni vojni, je si-

cer tu in tam prišlo do stikov med obema velesilama, toda o kakem zmanjšanju napetosti kljub temu ni bilo govora. Šele lani septembra, ko se je sovjetski zunanji minister Gromiko v Washingtonu srečal z ameriškim predsednikom Reaganom, so politični opazovalci videli prva znamenja morebitnega izboljšanja. Takrat so se tudi dogovorili, da se bosta v začetku leta 1985 oba zunanja ministra sestala v Ženevi, kjer naj bi proučila možnosti za obnovitev leta 1983 prekinjenih razorožitvenih pogajanj.

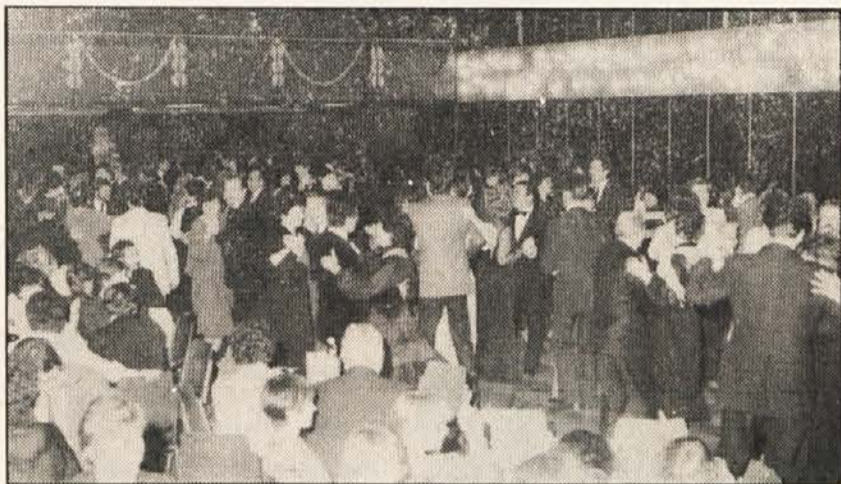
Pri sedanjem srečanju v Ženevi seveda ni šlo le za vprašanja razorožitve, čeprav je bila ta problematika gotovo v ospredju razgovorov. Shultz in Gromiko sta — o tem so si vsi opazovalci edini, čeprav

podrobnosti niso bile objavljene — ob tej priložnosti obravnavala vsa široko paleto vprašanj, ki se nanašajo tako na odnose med velesilama kot tudi na njuno vlogo v svetovni politiki. Ravno v tej smeri je namreč treba videti tudi glavne vzroke, ki v krajših ali daljših presledkih vedno spet poskrbijo za ohladitve med Moskvo in Washingtonom: ko po eni strani velesila sta pripravljena oziroma sposobna močsebojno urediti vprašanje vpliva in ko po drugi strani nenehno narašča odpor vseh drugih držav proti nadvladi ene ali druge velesile.

Ker so ženevski pogovori potekali za zaprtimi vrati in o njihovih rezultatih tudi ni bilo nobenih uradnih izjav, se morajo opazovalci in komentatorji seveda omejiti bolj ali manj le na domneve. Pri tem svoj „rahli optimizem“ utemeljujejo z ugotovitvijo, da je bilo ozračje v Ženevi „precej sproščeno“ in da sta se Shultz in Gromiko pred koncem srečanja sestala še na četrtem pogovoru, ki prvotno sploh ni bil predviden. Če ne bi bilo nobenih izglodov, tega zadnjega sestanka gotovo ne bi bilo, se glasi ocena.

Torej je v ženevskem srečanju le treba videti začetek nove odjuge v ameriško-sovjetskih odnosih. Kaj bo prinesla, danes gotovo še nihče ne ve. Tudi to še ni znano, kdaj in na kakšni ravni se bodo odvijala pogajanja, o katerih začetku in vsebini sta se ministra menda vsaj načelno že sporazumela. Toda po zamrznitvi, ki je vladala v zadnjem času, je pozitiven tudi že najmanjši korak naprej. Kajti ne glede na to, kako kdo gleda na vlogo obeh velesil, je od vsakega poslabšanja ali izboljšanja na relaciji Moskva-Washington v veliki meri odvisna tudi usoda vsega sveta.

Slovenski ples v Celovcu potrdil svojo priljubljenost

Slovenska prosvetna zveza je tudi letos z uspehom organizirala svojo tradicionalno družabno prireditev — Slovenski ples. Preteklo soboto se je v čvorani Dcma sindikatov v Celovcu zbralo mnogo rojakov iz Zilje, Roža in Podjune, ki so se jim pridružili še številni prijatelji iz matične Slovenije. Udeleženci so se ob odlični glasbi zabavali do ranih jutranjih ur. ŠPZ je tudi na svojem 34. Slovenskem plesu poskrbela za kratek kulturni spored. Podrobno poročilo o 34. Slovenskem plesu objavljamo na 3. strani.

Bo Hainburg postal šola neposredne demokracije?

Okoli gradnje elektrarne Hainburg je vsaj začasno postalo malo tišje, odkar je zvezna vlada sklenila, da trenutno ne bodo nadaljevali s podiranjem dreves v tamkajšnjem logu. Ta sklep je vladi narekovala odločitev vrhovnega upravnega sodišča, ki je na zahtevo nekaterih lastnikov zemljišč in mednarodne organizacije za zaščito okolja prepovedalo nadaljnje priprave za gradnjo elektrarne.

Ali je bila elektrarna Hainburg s temi sklepi dokončna „pokopana“ ali pa gre samo za začasno preložitveno del? Na to vprašanje trenutno še nihče ne pozna zanesljivega in obveznega odgovora — dala ga bo šele bodočnost. Eno pa je že zdaj gotovo: Hainburg je na najboljši poti, da postane šola neposredne demokracije.

Ob hainburški zadevi, ki je dosegla svoj dosedanj višek lani 19. decembra s spopadom med policijo in tisti, ki so branili log, je namreč začelo

prodirati spoznanje, da pravzaprav ne gre samo za ali proti elektrarni, temveč za mnogo resnejše vprašanje — za vprašanje demokracije sploh. Tudi sklep vlade, da se dela v logu odložijo za nedoločen čas, so rezultat tega spoznanja: vlada je morala ugotoviti, da ne more mimo upravičenih protestov in zahtev tistih, ki varstvo narave jemljejo bolj resno kot na primer elektrogospodarstvo, ki v svojem upravičenem ali dvomljivem stremljenju po gradnji novih elektrarn očitno zgublja smisel za razumevanje za vse drugo.

Trenutna prekinitve del v Hainburgu naj bi omogočila temeljito proučitev celotne problematike. V ta proces bodo vključeni tudi priznani strokovnjaki, ki bodo skušali najti kompromis med interesi ekonomije in ekologije. Predvsem pa naj bi ta „čas premisleka“ pomagal utrjevati prepričanje, da v demokratični družbi pravica ni izključna last oblastnikov.

Obisk predstavnikov manjšin pri vodstvu SR Slovenije

Predsednik predsedstva SR Slovenije France Popit je priredil v sredo v Ljubljani novoletni sprejem za predstavnike slovenskih narodnostnih skupnosti iz Italije, Madžarske in Avstrije. Prvega takega srečanja doslej so se udeležili predstavniki vseh slovenskih manjšin teh dežel, iz Slovenije pa poleg predstavnika predsedstva tudi drugi najvišji predstavniki dužbenega in političnega življenja.

V dvournem razgovoru in med kosilom so imeli priložnost izmenjati poglede na sedanji položaj slovenskih manjšin. V imenu delegacije koroških Slovencev sta spregovorila predsednik ZSO Feliks Wieser in predsednik NSKS Mavec Grilc. Opozorila sta na najnovejši napad nemško-nacionalističnih sil na skupno dvojezično šolo in posebej na dejstvo, da Avstrija 40 let po zmagi nad nacizmom in 30 let po podpisu avstrijske državne pogodbe koroškim Slovincem še ni poravnala svojega dolga. Oba sta poudarila važnost vsestranskega sodelovanja med matično in manjšino, ki se je ravno v zadnjem času vsebinsko močno razvilo. Po zdravila sta tudi odpravo pologa.

France Popit je v svojem nagovoru naglasil, da v Sloveniji čutijo obvezo do povezanosti z borbo in razvojem slovenskih manjšin. Glede Slovencev na Koroškem je dejal, da ob obojestranskih naporih za izboljšanje dobrososedskih odnosov in sodelovanja z Avstrijo ostaja odprto vprašanje izpolnitve državne pogodbe. Soglasno pa so manjšine iz zamejstva tudi ugovarile, da so se njihove strukture okrepile in da imajo v svoji borbi za pravice podporo Slovenije in Jugoslavije, demokratov večinskih narodov v državah, kjer živijo in tudi podporo mednarodne javnosti.

„Tudi po televiziji hočemo slišati slovensko besedo!“

„Sami si moramo pomagati“, to mnenje je razširjeno v nekaterih predelih Podjune, kjer dosedaj niso imeli možnosti gledati ljubljanske televizije, ponekod pa tudi ne 2. programa ORF. Zato je Slovensko prosvetno društvo „Trta“ samoiniciativno postavilo na Plaznici pretvornik za televizijske valove RTV Ljubljana, tako da so se zboljšale v neposredni okolici možnosti za sprejem slovenske televizije.

„Stalno je kdo izrazil potrebo po sprejemanju slovenskih televizijskih oddaj. Mladina rada gleda televizijo. Ker pa nimamo možnosti za sprejemanje oddaj v slovenskem jeziku, nehote silimo otroke v nemščino!“ je dejal predsednik „Trte“ Mirko Ogris iz Drabunaž, ko je utemeljeval, „da imamo moralno upravičenost postaviti takšen pretvornik.“

Z večajočim se pomenom televizije nasploh, je tudi med slovenskim prebivalstvom južne Koroške stalno rasla potreba po slovenskih oddajah. Tako so vsa zadnja leta poskušali prebivalci blizu Dobrle vasi in Žitare vasi z antenami zajeti ljubljanski televizijski signal, pravi Franci Kukovica. Z najboljšo strokovno pomočjo to ni uspelo, ker pač Peca in druge gore zasenčijo oddajnik Uršlje gore v Sloveniji. Kajti samo določen del Podjune do Dobrle vasi in predeli na severozahodnem robu Celovca lahko

gledajo Ljubljansko televizijo, vse kar je bliže Karavankam, nima teh možnosti. Tudi oddajnik na Peči oskrbuje le kraje od Zilje do Vrbe. Tako je pretežni del slovenskega prebivalstva brez vsake možnosti kdajkoli slišati slovensko besedo po televiziji, ki pa vedno bolj posega v življenje državljanov.

„Predvsem gre za mladino, ki naj čuje slovenski jezik v javnosti, v javnih občilih, da ne bomo potisnjeni

ob rob,“ ponovi Mirko Ogris. S pretvornikom blizu Dobrle vasi in na Plaznici so sedaj Zitarjanci izboljšali možnosti za sprejem oddaj RTV Ljubljana. V številnih krajih južno od Dobrle vasi, vzhodno od Žitare vasi in zahodno od Galicije se bodo zbledile možnosti, ko si bodo zainteresirani primerno uredili anteno. Oddaje je mogoče sprejemati na kanalih 34 in 52 UHF, valovi pa imajo vertikalno polarizacijo, tako, da bo

anteno treba povrteti okoli osi za 90 stopinj v navpično pozicijo. Trenutni mraz otežkoča še adaptacije, vendar so ponekod že dobro sprejemali slovensko televizijo.

Čeprav imajo v nekaterih predelih Avstrije možnost za sprejem 6 in več televizijskih programov, mnogi Podjuncani še 2. sporeda avstrijske televizije ne dobiijo. Zato premišlujejo v „Trti“ tudi o tem, da bi ta pretvornik uporabili še za izboljšanje sprejema 2. avstrijskega programa.

Ti samoiniciativni Slovenci iz Podjune so s svojimi dejanji v popolnem soglasju z obema osrednjima organizacijama koroških Slovencev, ki sta že oktobra 1981 uradu zveznega kancelerja predali stališče v zvezi z radiom in televizijo in zahtevali: da rabimo prisotnost slovenskega jezika celodnevno v radiu, vsaj tedensko v televiziji, in da nujno potrebujemo pretvornike za sprejem ljubljanskega signala.

S postavitvijo pretvornika, ki bo izboljšal sprejem slovenskih oddaj v nekaj sto gospodinjstvih južne Koroške, pa so opozorili tudi na dolžnosti Avstrije, ki nima samo dolžnosti oskrbovati avstrijskih državljanov z informacijami in zabavo v nemškem jeziku, temveč bi morala skrbeti tudi za ustrezno infrastrukturo za pripadnike vseh narodnostnih skupnosti.

Pretvornik bo oskrboval okolico Žitare vasi s signalom RTV Ljubljana.

PREBERITE

na strani

- 2 1985 — Mednarodno leto mladine
- 3 Novoletni koncert SPD „Danica“
- 4 V Škofičah je začel delovati dvojezični otroški vrtec
- 5 Novoletno srečanje na meji pri Pliberku
- 7 Nagrade za naše ugankarje
- 8 Visoka raven mednarodnega namiznoteniškega turnirja v Celovcu

Govorili so o razorožitvi

med tem pa so se oborožili do zob

V Ženevi sta se v ponedeljek sestala zunanja ministra obeh velesil Gromiko in Shultz — začel se je nov krog ameriško-sovjetskih pogajanj o vprašanih razorožitvi, ki so bili dramatično prekinjeni pred enim letom, kar je povzročilo eno izmed najbolj hladnih razdobjev po vojni v odnosih med velesilama in s tem sploh v svetu.

Pogovori o razorožitvi trajajo že dobrih dvajset let, toda v vseh teh letih, ko so govorili o razorožitvi, so se dejansko oborožili do zob. Ob teh izkušnjah bi lahko rekli, da velesilama v resnici sploh ni šlo za razorožitve. Nasprotno si tako ena kot druga želi čimboljše oborožitve — le o ravni te oborožitve se ne moreta dogovoriti. Iz tega izvira tudi spori okoli tega vprašanja, krizna obdobja, približevanja in oddaljevanja — skratka vse to, kar je naravna posledica teženj velikih po svetovni nadvladi.

Kljub takšnim težnjam velesil pa je človeštvu vendarle uspelo prisiliti velike sile k popuščanju, k sklenitvi takšnih kompromisov, ki so omogočali daljša ali vsaj krajša razdobja miru, zlasti pa ureditev meja in zagotovitev miru v Evropi. O poteku teh pogajanj in o glavnih dosežkih je Primorski dnevnik ob-

javil pregled, po katerem povzema naslednje podrobnosti.

1962-63: Kriza zaradi sovjetskih raket na Kubi in uvedba „rdečega telefona“ med Belo hišo v Washingtonu in Kremliem v Moskvi. Sovjetska zveza in Združene države Amerike se pridružijo zahtevi Velike Britanije, da je treba prepovedati jedrske poskuse v zraku, pod vodo in na zemlji.

1968: Sovjetska zveza, Amerika in Velika Britanija podpisajo sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja; k sporazumu pristopi nadaljnjih 120 držav.

1969: Pričetek pogovorov med Ameriko in Sovjetsko zvezo o omejevanju strateškega orožja (SALT).

1971: ZDA in SZ podpisajo sporazum o omejevanju tveganj jedrske vojne z vnaprejšnjim sporočanjem raketnih poskusov, kakor tudi prepoved polaganja jedrskega orožja na morskno dno.

1972: Nixon in Brežnjev podpisata sporazum, znan kot SALT 1.

1973: Atlantski in Varšavski pakt

pričneta na Dunaju pogajanja za omejitve vojaštva v srednji Evropi.

1975: 35 držav podpisuje Helsinško listino, ki postavi temelje dobrososedskih odnosov v Evropi in obvezuje med drugim države, da vnaprej najjavljajo vojaške vaje.

1977: Pričetek pogajanj o prepovedi vseh jedrskih poskusov; pogajanja trajajo do prekinitve leta 1980.

1979: Carter in Brežnjev na Dunaju podpisata sporazum SALT 2 o omejitvi strateških raket in bombnikov.

1979: Zaradi sovjetske invazije v Afganistanu ameriški senat napove, da ne upošteva več pogodbe SALT 2; Reagan pravi, da je pogodba „usodno spodkopana“. Začenja se obdobje nameščanja ameriških in sovjetskih raket v Evropi ter hudih medsebojnih obtožb med velesilama, obenem pa se začnejo prizadevanja evropskih držav, v številni nevturalnih in nevtrščenih, za obnovo pogajanj o razorožitvi.

1985: Ženeva naj bi bila prvi korak v tej smeri.

Nacistični vojni zločini

tudi danes še niso pozabljeni

Čeprav bo letos minilo že 40 let od zmage nad nacifašizmom, zločini, ki so jih zagrešili fašisti in nacisti ter njihovi najrazličnejši sodelavci, še vedno niso pozabljeni. Nasprotno: ravno v zadnjem času sta primera

dveh takih zločincev spet vzbudila široko mednarodno zanimanje.

Prvi tak primer je bivši SS-ovski oficir Walter Reder, ki je bil kot odgovorni za pokol civilnega prebivalstva v italijanski vasi Marzabotto po vojni obsojen kot vojni zločinec. Prvotno so ga obsodili na dosmrtno ječo, pozneje pa je bil pomiloščen in so mu kazen znižali, tako da bi moral biti sredi letošnjega leta izpuščen na svobodo.

Reder je želel iz zapora še prej. Toda njegovo tozadevno prošnjo je prebivalstvo Marzabotta z veliko večino zavrnilo — ne iz želje po maščevanju ali iz sovraštva, temveč iz spoštovanja do svojih padlih, kot so poudarili. Žrtve nacističnega zločina in vso demokratično javnost pa je razburila še posebej najnovejša izjava Rederja, ki je zavrnil očitke, da bi bil kriv za pokol 1830 ljudi, ker da je v resnici dal pobiti „samo“ 270 oseb.

Drugi primer je Andrija Artuković, nekdanji notranji minister takojimenovalne nezavisne države Hrvatske, ki je odgovoren za množične umore med zadnjo vojno ter velja za „vojnega zločinca najvišjega ranga“.

Čeprav so jugoslovanske oblasti že ponovno zahtevale njegovo izročitev, Artuković zdaj že 34 let živi svobodno v Ameriki. Šele v zadnjem času se je tudi v ameriški javnosti začelo rahlo spreminjati mnenje o nekdanjih fašističnih vojnih zločincih. Tako zdaj obstajajo stvarnejši izgledi, da bodo Artukoviča morda le izročili Jugoslaviji. Tozadevno odločitev bodo ameriška sodišča sprejela predvidoma že prihodnji mesec.

vati svoje delo, pri katerem mu tudi sodelavci in bralci Slovenskega vestnika želimo čim več uspehov — v korist slovenske narodnostne skupnosti in še posebej Slovencev v videmski pokrajini!

Glasi beneških Slovencev

zdaj še boljše in popolnejše

Novi Matajur, dosedanji štirinajst-dnevnik za Slovence v videmski pokrajini, je z novim letom napravil pomemben korak naprej: postal je tednik. S pogostejšim izhajanjem in z vsebinsko preureditvijo in obogatitvijo bo glasilo beneških Slovencev seveda lahko še bolj uspešno izpolnjevalo svojo važno nalogo pri prebujanju in utrjevanju narodne zavesti med rojaki v videmski pokrajini, kjer so Slovenci najbolj izpostavljeni pritiskom asimilacije in raznarodovanja.

„Deset let je Novi Matajur, pred njim pa Matajur, skušal vzpodbujati in to ne brez uspehov, narodnostno zavest in je podpiral boj slovenskih krožkov in društev ter vseh demokratičnih sil, da bi se udeležili 6. člen italijanske ustave in da bi dobili najširšo možno zaščito za vso slovensko narodnostno skupnost v Italiji.“ Tako je med drugim rečeno v uvodnem članku prve tedenske številke Novega Matajura.

V tem smislu hoče list nadalje-

ZSO se zahvaluje

Ob nedavnih praznikih je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem prejela številne čestitke in voščila za novo leto — tako od raznih organizacij in ustanov kot tudi posameznikov predvsem iz Avstrije in Jugoslavije, pa tudi iz mnogih drugih držav.

Ker zaradi velikega števila ne more posebej odgovoriti na posamezna pisma, se tem potom iskreno zahvaljuje vsem!

Sekretariat ZSO

Postavimo v ospredje človeka

Jubilejno leto 1985: Avstrija in njeni državljani praznujemo letos celo vrsto pomembnih obletnic. Tudi upravičeno, saj se je zares veliko spremenilo v zadnjih štiridesetih letih od konca druge svetovne vojne in v zadnjih tridesetih letih po podpisu avstrijske državne pogodbe. Ob praznovanju obletnic bomo gotovo slišali dosti hvalospevov raznim politikom in njihovemu delovanju v minulih desetletjih.

Ob važnih političnih obletnicah se politiki in vsebolj tudi „navadni“ državljani sprašujejo, kaj vse smo (ali nismo) dosegli v minulih dobi. In tako se tudi marsikdo izmed nas sprašuje, kaj smo dosegli mi, Slovenci na Koroškem? Saj je bila leta 1955 podpisana državna pogodba, ki vsebuje tudi posebej za nas važni člen 7.

Kakšni so bili občutki, ki smo jih imeli zadnja leta in še posebej zaradi težav v minulih letih — mislim pri tem na ogrožanje dvojezičnega šolstva na Koroškem. Kako smo doživljali dejstvo: Slovenec (-ka) sem ... Morda se smo tega celo sramovali, ali pa se vsaj spraševali, kdo da smo, zakaj da smo ravno mi v tej težavni, družbeno omalovaževani vlogi.

Informirali smo avstrijsko javnost o našem položaju, o naših težavah. Marsikdo nas zdaj bolje razume, ali vsaj skuša razumeti. Težko je namreč razumeti nekaj, česar sam nisi doživel. Intuicija pri tem dostikrat ne zadoštuje — treba je izkusiti težave na lastni koži.

Pred nekaj dnevi sem na Dunaju srečala prijateljico, ki iz raznih pogovorov dobro pozna položaj koroških Slovencev. „Veš, zdaj te končno razumem,“ je začela pripovedovati. „Razumem, kako si doživljala diskriminacijo. Bila sem namreč v Hainburgu, v logu. Ko sem se zvečer vračala domov, so me nekateri v vlaku zmerjali in se mi posmehovali, kot da bi bila nekaj manjvrednega. Samo zato, ker imam svoje mnenje, ker sem bila v logu, so ravnali z menoj, kot da bi bila človek druge vrste.“

Ob pripovedovanju prijateljice pa so se v meni zbudile asociacije: doživlja iz zgodnje mladosti, tudi v vlaku, ko sem se vozila v šolo. Zmerjanje, ker sem govorila slovensko, me je bolelo in zbuvalo v meni občutke manjvrednosti. Zlasti še v času pubertete. In spominjam se, kolikokrat sem se spraševala: Zakaj me zmerjajo?

Ali nisem človek kot oni? Čeprav sem skušala gledati in ocenjevati dejstva realistično, je zasramovanje in zmerjanje vendarle zmanjšalo mojo samozavest — zgubljala sem svojo lastno pozitivno identiteto. Na vprašanje, kdo da sem, sem sama pri sebi odgo-

varjala: nekdo, ki ga lahko nekaznovano zasramujejo in zmerjajo.

Morda se tedaj tega niti nisem zavedala, delovalo je v podzavesti. Ravno te občutke pa je sedaj imela tudi moja prijateljica, ki je doživela zadnje dni v logu nekaj podobnega.

Družba in družbeni pogoji sooblikujejo človeka in njegovo zavest, njegovo identiteto. Ravno v tem jubilej-

nem letu bi si zato želela, da bi se politiki zavedali svoje odgovornosti napram državljanom, napram slovenski narodni skupnosti.

Kakor dolgo je Slovenec koristen in pomemben samo zato, ker ima svojo kulturo, morda še posebno narodno nošo (glej članek v okviru), ne pa, ker je človek in ima zato vse človekove pravice, obstoja nevarnost, da se ga „ohrani“ v takojimenovalnih rezervatih — tako kot so tudi Američani „ohranili“ Indijance z lepimi narodnimi nošami, vzeli pa so jim svobodo lastnega razvoja. Ne vidijo namreč človeka, ki nosi narodno nošo. Človeka morda, katerega je družba privedla tako daleč, da vidi smisel le še v pijančevanju — kot nam kaže cela vrsta primerov pri Indijancih — sam sebi se ne zdi več smiseln, ker soljudje ne ravnajo z njim kot z enakopravnim partnerjem, pač pa kot z manjvrednim.

Morda bi ravno v tem letu lahko postavili v ospredje človeka. Človeka, ki ima probleme, ker ga drugi ne akceptirajo; človeka, ki morda zato vidi izhod le še v asimilaciji: ko si prikoži takšno identiteto, kakršna večinoma ne bo kamen spotike, njemu pa bo v pohvalo — četudi samo s strani dvojnoljivih političnih krogov.

Štefka Vavti

SKLEP OZN O LETU 1985:

Mednarodno leto mladine

Svetovna organizacija za vsako leto sproti določi posebna težišča, ki jim potem po vsem svetu v tekočem letu posvečajo pozornost. Tako smo imeli med drugim leto žensk, leto otroka, leto pohabljenih itd. Leto 1985 pa je OZN proglasila za Mednarodno leto mladine in pozvala vse države sveta, da v tem letu posebno pozornost posvečajo vprašanjem mladih ljudi v starosti od 15 do 25 let.

Mladostniki v tej starostni skupini predstavljajo pomemben del človeštva in tudi prebivalstva vsake posamezne države — ne le po svojem številu, temveč še posebej kot generacija, ki bo že kmalu morala prevzeti odgovornost za usodo sveta in človeškega rodu. Leta 1975 je bilo na svetu 738 milijonov mladih v starostni skupini od 15 do 25 let, za leto 2000 predvidevajo, da jih bo že 1,18 milijarde. In ta generacija je danes pred velikimi problemi, če pomislimo, da na primer brezposelnost narašča predvsem med mladino; da je mladina še posebno izpostavljena nevarnostim, kot so kriminaliteta, mamila in podobni pojavi današnjega sveta; da je mladina še bolj kot odrasli podvržena vplivom televizije in drugih medijev; da je z brezmejnimi izkoriščanjem surovin in zemeljskih zakladov, z onesnaževanjem okolja in z neodgovornim oboroževanjem ogrožena predvsem bodočnost mladine.

Ti in vsi drugi problemi mlade generacije naj bi bili v ospredju široke aktivnosti, ki jo napovedujejo za Mednarodno leto mladine. V ta namen so v posameznih državah osnovali posebne odbore, ki naj bi pripravili podrobne programe ustreznih akcij. V širokem okviru pa bodo tej dejavnosti posvečena tri velika srečanja (od 1. do 9. aprila na Jamajki, od 27. julija do 3. avgusta v Moskvi in od 7. do 14. oktobra v Straßburgu), kjer bo o mladinskih problemih razpravljala mladina sama.

1985 - leto volitev

Tudi letos bomo imeli v Avstriji celo vrsto volitev na najrazličnejših ravneh — od deželnega zbora preko občin pa do zbornic.

Nov deželni parlament bodo letos volili na Zgornjem Avstrijskem, in sicer meseca oktobra, ko bodo imeli tudi občinske volitve. Poleg tega bodo občinske volitve še na Koroškem in Štajerskem (meseca marca) ter na Nižjem Avstrijskem in Predarljskem (meseca aprila). Prav tako meseca aprila bodo po celi Avstriji volitve v trgovske zbornice. Krog letošnjih volitev pa bodo pravzaprav začeli na Solnograškem, kjer bodo meseca februarja volitve v kmetijsko zbornico; meseca marca bodo svoje stanovsko zastopstvo volili kmetje na Nižjem Avstrijskem in Tirolskem, meseca oktobra pa še na Zgornjem Avstrijskem. In končno so letos tudi še volitve novega študentskega parlamenta.

Minderheitenklima: Prognose bewölkt

Hier sind die Windischen zu Hause, die Kärntner Slowenen, die umstrittenste völkische Minderheit in Österreich. Ihr Problem: die ihnen vertraglich zustehende freie Ausübung ihrer völkischen Rechte — Pflege ihres slawischen Volkstums und ihrer Sprache — wird ihnen in gewissen Kreisen als Mangel an Loyalität zu Österreich ausgelegt.

Dabei haben die Windischen nicht nur mehrmals ihre Treue zu Österreich bewiesen, sie haben auch durchaus befruchtend auf die heimische Kulturszene gewirkt — man denke bloß an die farbenfrohe Frauentracht im Grenzland mit den kurzen Röcken, die den Blick auf schönemusterte Strümpfe und kräftige Mädchenbeine freigeben, ein reizvoller Gegenstand zu den bodenlangen, prunkvollen Gewändern der Bürgersfrauen mit der traditionellen Goldhaube in den Städten.

Es ist zu hoffen, daß sich auf beiden Seiten die hochgeschaukelten Emotionen abkühlen und die Vernunft sich durchsetzt, zum Wohle eines friedlichen Zusammenlebens im gemeinsamen Heimatland Kärnten.

(iz touring revue ÖSTERREICH izd. ÖAMTC, 1982)

34. Slovenski ples privabil številne ljubitelje družabnosti

„Lepo je bilo, prihodnje leto se spet vidimo na Slovenskem plesu!“ Tako so se nekateri obiskovalci dogovarjali, ko so se v ranih jutranjih urah veselih obrazov odpravljali domov. S tem pa so tudi potrdili, da je 34. Slovenski ples povsem uspel, saj je Slovenski pro-

tako nestrpnim plesnim parom omogočil, da so se podali na plesišče, kjer so se zavrtili v ritmu valčkov, polk in moderne plesne glasbe. Za kvalitetno plesno glasbo so skrbeli Planinski sekstet, Ansambel ŠOK, New swing quartet in pevec Oto Pestner. Posrečena je

sprejem. Tomaž Ogris je to priložnost izkoristil, da je izrekel dobrodošlico še častnim gostom, ki so prišli na ples. Med njimi so bili generalni konzul SFRJ v Celovcu dipl. inž. Marko Kržišnik s soprogo in ostali člani generalnega konzulata, tajnik Kulturne skupnosti SRS Joco Košuta, vodja manjšinskega odelka pri koroškem deželnem šolskem svetu dr. Valentin Inzko, predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, predstavnik jugoslovanske gospodarske zbornice v Celovcu Slavko Beznik, kasneje pa je prišel še celovski župan Leopold Guggenberger.

Posrečena je bila tudi zamisel, da so krajevna društva in organizacije imele možnost rezervacije miz. Tako so se člani in prijatelji raznih združenj lahko zbrali za eno mizo in se srečali v veseli družabnosti. Seveda je ta družabnost kmalu prerasla rezervirano omizja in obiskovalce povezala v prijetno razpoloženje. Razveseljivo je, da je med publiko prevladovala mladina, kar potrjuje privlačnost Slovenskega plesa in zavest, da se koroški Slovenci znajo tudi pošteno poveseliti in pozabiti na vsakdanje skrbi. Sicer pa tudi tokrat ni manjkalo priložnosti za prijateljske pogovore in obujanje spominov med

◀ Oto Pestner Planinski sekstet ▶

bila rešitev, da so vsi ansambli igrali v veliki dvorani — seveda izmenoma — tako da so se obiskovalci lahko pošteno naplesali. Zato je nastop folklorne skupine SPD „Trta“ iz Žitare vasi pod vodstvom Slavke Kukovica bil dobrodošel vložek, ki je za izvedbo ljudskih plesov pri občinstvu našel prisrčen

svetni zvezji uspelo privabiti številne ljubitelje, ki so preteklo soboto v Domu sindikatov v Celovcu obiskali njeno tradicionalno vsakoletno prireditev.

Predsednik SPZ Tomaž Ogris je kmalu po osmi uri otvoril ples in

▼ Časni gostje

Folklorna skupina SPD „Trta“ ▶

našimi rojaki, ki prihajajo na Slovenski ples tudi iz razlogov, da tam srečajo svoje znance. 34. Slovenski ples je trajal do jutra — dokler so zveneli zvoki marljivih plesnih ansamblov.

34. Slovenski ples je torej za nami. Z nami pa, kot marsikateremu obiskovalcu, ostaja misel, da se bomo srečali tudi na prihodnjem, 35. Slovenskem plesu. Ta pa bo spet stal v znamenju jubileja, zato smo prepričani, da bo SPZ ob tej priložnosti pripravila še poseben plesni in družabni spored.

Novoletni koncert SPD „Danica“ v Šentprimozu

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentvidu v Podjuni je tudi letos vabilo na svoj, že tradicionalni, novoletni koncert. Prireditev je bila preteklo nedeljo v kulturnem domu „Danica“ v Šentprimozu. Poleg domačega pevskega zbora oz. skupin, društvo k sodelovanju povabi tudi pevski zbor sosednjega društva; tokrat je prišel v goste moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuč.

S sporedom novoletnega koncerta je pričel 35-članski mladinski pevski zbor SPD „Danica“ in sicer pod vodstvom Stanka Polzerja in Sonje Marko. Nastop mladih pevcev je že s svojim mladostnim zanosom v hipu osvojil srca poslušalcev, njihova pesem pa je izzvala navdušenje. Za mladinskim zborom je bil na vrsti gostujoči zbor „Kralj Matjaž“ iz Libuč. Gostje iz Libuč so nastopili pod vodstvom mladega, a tankočutnega zborovodje Ha-

nesa Košutnika. Zbor je kot celota izvedel kvaliteten spored, posebno pa je dopadel solist Jurij Mandl s svojim čistim in prijetnim glasom.

Mešani pevski zbor domačega društva, ki trenutno šteje nad 40 pevk in pevcev, je nastopil pod vodstvom Hanzija Kežarja. Domači zbor je občinstvo presenetil z izvedbo treh novih skladb. Med njimi s skladbo Hanzija Artača in Milke Hartmanove „Pridi k meni“ in makedonsko „Rum, dum dum“. Slednjo je z zborom naštudiral študent glasbe Stanko Polzer. Zadnjo pesem zbora „Danica“ pa so na instrumentih spremljali Stanko Polzer, Hanzij Kežar ml. in Sonja Marko. Moramo reči, da je domači zbor spored za novoletni koncert pripravil temeljito, lahko rečemo, da je gotovo napravil korak naprej v razvijanju zborovske kulture. Poslušalce je navdušil tudi trio Korotan,

ki v trenutnem sestavu deluje pol leta.

Po koncertu je publika bila zelo zadovoljna, saj so številni obiskovalci novoletnega koncerta v Šentprimozu dejali, da že dolgo niso doživeli tako pestrega, kvalitetnega in vsebinsko ugašenega koncerta kot minulo nedeljo popoldne v Šentprimozu. To je za vse sodelujoče gotovo lepo priznanje za njihov trud, ki ga vlagajo v gojitev slovenske pesmi. Edino, kar je kvalitetno prireditev motilo, je bilo tekanje mladine iz oz. v dvorano med nastopom zborov, kar se bi dalo odpraviti z dobro besedo. Sicer pa, kot že povedano, je novoletni koncert v Šentprimozu bil lep kulturni dogodek s katerim je SPD „Danica“ stopilo v novo leto.

Na tem mestu je treba vsem nastopajočim izreči naše priznanje in zahvalo za lep kulturni užitek.

SLOVENSKA
PROSVETNA
ZVEZA

vabi na

Prešernovo proslavo

ob slovenskem kulturnem prazniku v počastitev spomina

Foltija Hartmana

v petek 1. februarja 1985 ob 19.30 uri v novem večnamenskem prostoru MLADINSKEGA DOMA, Mikschallee 4, v Celovcu.

Sodelujejo:

- Slovenski oktet
- moški pevski zbor SPD „Edinost“ iz Pliberka
- recitatorji

Ljubitelje slovenske kulture in umetnosti vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu. Z udeležbo bomo izpričali našo povezanost z narodno celoto in s slovensko kulturo.

O d b o r

Slovenski koledar - vez s Slovenci po svetu

Med številnimi koledarji, ki izidejo ob koncu starega leta, je tudi Slovenski koledar 1985, ki ga je izdala Slovenska matica v Ljubljani. Je to 32. letnik, ki se v podnaslovu imenuje Koledar za Slovence po svetu, kar je povsem upravičeno, saj ta letna edicija razveseljuje Slovence, ki so v drugih deželah našli svojo novo domovino in jih seznanja s kulturnimi, gospodarskimi in drugimi dogodki v Sloveniji. Slovenski koledar pa tudi rojake v Sloveniji obvešča o delu in uspehih sorodnikov, znancev in prijateljev v inozemstvu, kjer so dosegli svoje osebne in druge uspehe, zlasti na področju kulturnega ustvarjanja.

Vsebinsko je Slovenski koledar 1985 razdeljen na področja Domovina, Slovenci po svetu, Kroniko slovenskih društev na tujem, Literarni almanah, pesmi in zgodbe za najmlajše Slovence in članke, napisane v angleškem jeziku. Slovenski koledar je tudi, kar zadeva opremo in ilustracije, zelo bogat. Že naslovna stran je tiskana v barvah in tudi v notranjosti je mnogo barvnih in črno-belih reprodukcij pokrajinskih in drugih motivov, ki dokumentirajo bogato vsebino koledarja. Tako je tudi pri člankih, v katerih avtorji pišejo o tem, kar zanima Slovence v tujini in rodni Sloveniji. Tu se ne bomo spuščali v navajanje posameznih člankov in njihovih avtorjev, navedli bomo le, da so Slovenski koledar uredili dr. Mirko Jurak, Janez Kajzer, Marko Pogačnik, Jože Prešeren, Milan Šenk in Mitja Vošnjak, ki je tudi predsednik uredniškega odbora.

Kdor Slovenski koledar 1985 želi kupiti, ga lahko naroči v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu ali pa direktno pri Slovenski izseljenski matici v Ljubljani.

RAZPIS

Društvo glasbenih delavcev „Harmonija“ Maribor razpisuje javni natečaj za „Popevko vesele jeseni '85“, ki bo 14. septembra 1985 v Mariboru. Natečaja se lahko udeležijo vsi ustvarjalci zabavne glasbe s skladbami, ki še niso bile javno predvajane ali posnete. K sodelovanju vabimo tudi zamejske rojake.

Posamezni avtorji bodo na prireditvi nastopili le z dvema popevkama. Izvedenih bo 16 popevk z narečnimi besedili, zato naj skladatelji upoštevajo vrednost in barvitost posameznih slovenskih narečnih območij v glasbi in besedilu.

Melodije pošljite na kaseti kot „demos“ posnetek ali note v treh izvodih z zaznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom ter posebej natipkanim besedilom v treh izvodih. Šifriranim skladbam priložite v posebni ovojnici naslov, ime in priimek avtorja glasbe in besedila, ter predloga za izvajalca in aranžerja.

S sodelovanjem na razpisu avtorji soglašajo, da se njihova

dela snemajo za radijski in televizijski program, predavajo ter izdajo na ploščah, kasetah, v notni knjižici, oz. da sodelujejo na festivalu v skladu s statutom festivala.

Na izboru sprejete popevke avtor ne more več umakniti iz konkurence.

Skladbe pošljite najkasneje do 28. 2. 1985 na naslov: Društvo glasbenih delavcev „Harmonija“, Maribor, Gledališka 8, s pripisom „za Popevko vesele jeseni '85“.

Nagrade:

30.000 din za najboljšo narečno popevko po izboru organizatorja

1. nagrada občinstva 20.000 din in zlati klopotec
2. nagrada občinstva 15.000 din
3. nagrada občinstva 10.000 din

in najboljše narečno besedilo:

1. nagrada 15.000 din
2. nagrada 10.000 din
3. nagrada 8.000 din

ter za najboljši aranžma 10.000 din

Škofiški dvojezični otroški vrtec odprt

Minuli ponedeljek so se odprla vrata dvojezičnega otroškega vrtca v Škofičah. Dolgoletna želja prebivalcev Škofič in okoliških va-

Dob pri Pliberku

Že dalj časa se je govorilo, da je Martin Zele pd. Sušter v Dobu zelo bolan. Večkrat je iskal pomoč pri zdravniku, vendar bolezen je bila hujša kot zdravniška veda. Kljub temu, da smo slutili kaj bo prišlo, smo bili hudo prizadeti, ko se je razširila vest, da je Martin Zele umrl.

Rodbina Zeletov izhaja iz Pivke na Primorskem. Na začetku tega stoletja se je veliko ljudi iz Primorske in tudi iz naših kajev odločilo poiskati si kruh daleč onstran velike „luže“, in tako je bilo tudi z Zeletovimi. Pokojni Martin se je torej rodil daleč od sedanjega doma, v Sao Paulu v Braziliji. Bil je otrok revnih staršev in tako je bila tudi njegova življenjska pot, pot delavca.

Ko so se Zeletovi vrnili iz Brazilije v Evropo so kupili s težko prigaranim denarjem Grosovo hišo v Vogrčah. Kot pridni mlad fant si je Martin želel poklica, in tako se je izučil za zidarja. Ta poklic je opravljal vse svoje življenje v zadovoljstvo vseh. Nešteto hiš, hlevov itd. je sezidal in le malo je hiš oziroma zgradb, pri katerih pokojni Martin ni delal. Zaradi pridnosti in sposobnosti je bil splošno zelo priljubljen. Ljudje so ga radi imeli pri sebi kot delavca ali gosta. Ko si je Martin Zele ustvaril svoje ognjišče pri Sušterju v Dobu, kjer je spoznal

si se je izpolnila, tako da je bil dosežen lep cilj, nad katerim se veseli

vsa široka javnost. Slovensko šolsko društvo je bilo ob široki podpori prebivalstva, graditelj tega prepotrebne vrta, ki bo tako koristno služil prebivalstvu obeh narodnih skupnosti v deželi.

Dan poprej, v nedeljo, je bila blagoslovitev vrtca — blagoslovil ga je gospod dekan Martin Hotimitz. Hkrati je bil tudi ogled odlično in smiselno urejenih prostorov. Uradna otvoritev dvojezičnega otroškega vrtca pa bo meseca marca.

V ponedeljek zgodaj zjutraj — vrtec je odprt od 7. ure zjutraj do 16.30 ure popoldne — so starši že pripeljali svoje malčke v oskrbo „posadke“ vrtca, ki jo sestavljajo izkušena vzgojiteljica Simona Rovšek, pomočnica Pasterk Zorka in Pörtsch Terezija pd. Janšejeva Rezi, ki skrbi za lačne želodce.

Naloga vseh dvojezičnih vrtcev in tako seveda tudi škofiškega je vzgajati zaupane malčke po sodobnih strokovnih vidikih in v duhu medesebojnega razumevanja, da bodo pozneje v življenju vredni člani človeške družbe.

Novi otroški vrtec v Škofičah lahko sprejme 30 predšolskih otrok. Čeprav deluje le nekaj dni, je že na pol zaseden in zanimanje zanj je zelo veliko. Starši, ki bi se radi prijavili svoje otroke v vrtec, naj to storijo čimprej. Najbolj ugoden čas za prijavo pa je okrog 16. ure.

Pri nedeljskem ogledu in blagoslovitvi je bilo blizu 100 ljudi, kar je prepričljiv dokaz, kakšno veliko zanimanje je za vrtec, ki je dejansko urejen po naj sodobnejših vidikih prostorske ureditve, kakor tudi glede vzgaje mladih vrtcu zaupanih varovancev.

Med prijavitelci so tudi otroci, ki ne razumejo slovenskega jezika, kar seveda ni nikakršna ovira, saj gre tu za dvojezičen vrtec, katerega plemenita naloga je ustvariti med otroci različnih jezikov oziroma narodnosti pristrčno sožitje, v smislu prijateljstva, ki združuje mlade ljudi.

Škofičanom, ki so si zadali plemenito nalogo zgraditi dvojezičen otroški vrtec, iskreno čestitamo, da se jim je ta namera tako hitro uresničila. Pri tem pa velja tudi bivšemu županu Bürgerju, da je pomagal ta koristni projekt realizirati.

svojo izvoljenko Marijo in se tja priženil, je seveda tudi na novem domu pošteno „pljunil“ v roke, da bi lažje preživel svojo družino. Kot marljivemu delavcu pač ni bilo hudo poprijeti za delo tudi po „šihu“ na domu. Čeprav je pokojni v svojem poklicu prerajal veliko delovnih mest — saj ni bilo veliko takšnih, da bi zaposlila dalj časa — ni obupal. Skratka z malto je imel opraviti skoro vse svoje življenje.

Poleg svojega rednega dela pa je pokojni vedno našel čas za svojo družino. Kot je bil sam zaveden član naše narodne skupnosti, tako je vzgojil tudi otroke. Rad je prihajal na naše prireditve in z veliko ljubeznijo je prebiral knjige. Iz njih je črpal moč in razvedrilo. Pa tudi potem, ko je stopil v zaslužni pokoj, ni miroval — še je pomagal, se razdaljal in ustvarjal. Šele težka bolezen ga je prisilila k počitku. Kljub trdemu delu pa je dosegel lepo starost 84 let.

Mnogo ljudi je pospremlilo pokojnika na njegovi zadnji poti na nončavaško pokopališče. Izkazali so mu zadnjo čast kot nekdanjemu pridnemu delavcu, sovaščanu in prijatelju. Pogrebne obrede je opravil mestni župnik Kulmež, domači pevci pa so mu v slovo zapeli ganjlive žalostinke. Naj mu bo domača zemlja lahka. Svojem izrekamo naše globoko sožalje. ikej

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

spominsko svečanost

v nedeljo 3. februarja 1985 ob 11. uri na pokopališču v Svečah ob grobišču narodnega heroja Matije Verdника-To-maža in soborcev.

- Letos bo spominska svečanost v znamenju 40-letnice zmage nad fašizmom.

Na sporedu:

polaganje vencev, nagovor in kulturni program s sodelovanjem Koroškega partizanskega pevskega zbora.

Počastimo z našo udeležbo spomin junakov, ki so darovali življenje v borbi proti fašizmu — za mir, svobodo in enakopravno sožitje!

Knjigi o slovenskem planinstvu

Za 80-letnico obstoja Slovenskega planinskega društva Trst, je le-to založilo in izdalo dve lepi zamejski knjigi o slovenskem planinstvu. Dušan Jelinčič je napisal knjigo z naslovom „Zgodovina SPD Trst“, avtor druge knjige pa je Rafko Dolhar in se imenuje „Vabila v Julijce“. Obe knjigi predstavljata obogatitev planinske publicistične dejavnosti. V Jelinčičevi knjigi najdemo imena zaslužnih mož, ki so kovali tržaško planinsko društvo. Knjiga je tudi nekak spomenik Zorku Jelinčiču, duši slovenskega delovanja v Trstu. Dušan Jelinčič prikazuje urejeno in na prijeten način delovanje Slovenskega planinskega društva Trst. Prav nič ne vsiljuje ne mnenj ne občutkov ob porazih in uspehah. Ljudje, ki jih omenja, so stari znanci. Naj omenimo samo Zorka Jelinčiča, ki je takoj po obnovitvi Slovenskega planinskega društva Celovec (1953) navezal stike s Korošci, da smo se s primorskimi planinci srečali na Višarjah.

Knjiga „Vabila v Julijce“ Rafka Dolharja pa se ukvarja z lepoto Julijskih Alp. Pot v gore in v življenje mu je pomagal odkrivati oče, znani trbiški zdravnik iz Kanalske doline. Avtor vabi v ta prelepi gorski svet, kjer ni prostora za sovraštvo, še za tesnobe ne, saj ju zna premagovati z ljubeznijo do narave in ljudi. Obe zamejski knjigi o slovenskem planinstvu naj bi našli prostor tudi v naših knjižnih predalib, zlasti med slovenskimi planinci na Koroškem, saj gre tu za vsebino, ki še posebno odgovarja prav nam zamejcem.

ČESTITAMO

Samo Kupper, absolvent slovenske gimnazije v Celovcu, je pred kratkim diplomiral na ljubljanski univerzi za elektrotehniko.

Mlademu inženirju ob tem uspehu iskreno čestitamo.

Slovenska kmečka zveza vabi na

STROKOVNO PREDAVANJE

v ponedeljek 21. 1. 1985 ob 19. uri pri Kovaču na Obirskem.

Tematika predavanja: z boljše vzrejo, gojčitvijo, oskrbo in krmiljenjem goveda, do večjega zaslужka v hlevu. Predavatelj: dipl. inž. Gold (kmetijska zbornica).

Pristrčno vabljeni!

PRIREDITVE

BILČOVŠ
Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu sporoča, da je JEZIKOVNI TEČAJ ZA SLOVENŠČINO vsako sredo od 18.30 do 20. ure v ljudski šoli v Bilčovsu.

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu opozarja vse ljubitelje gledaliških predstav, da bo zadnja predstavitev Štaferjevega „AMADEUSA“ v nemščini v celovškem gledališču v četrtek 17. 1. 1985 ob 19.30 uri. Posebno za obiskovalce odlične predstavitve „AMADEUSA“ v slovenščini (Celjsko ljudsko gledališče) bo zanimiva primerjava s celovško predstavitvijo. Vstopnice naročite do torka 15. januarja 1985, na tajništvo SPZ v Celovcu (tel.: 0 42 22 - 32 5 95 ali 33 1 08).

Romarsko in študijsko potovanje v Izrael od 10. do 17. 2. 1985. Prireditelj: Koroška Caritas in župnija Marija na Zilji. Vodstvo: dekan Richard Kogler in mag. Hemma Quendler. Podrobnejše informacije dobite pri Koroški Caritas, Sandwirtgasse 2, 9010 Celovec, tel.: 0 42 22/55 60-42

OBIRSKO

SANKAŠKO PRVENSTVO

v nedeljo 13. 1. 1985 pri Pistotniku. Tekmovali bomo v devetih skupinah. Za športne sanke je čelada obvezna. V vsaki kategoriji mora biti vsaj 5 tekmovalcev.

Prireditelj: Alpski klub „Obir“

RADIŠE

OGLED DIA-SLIK

„Radiše — spomladi in poleti“

v soboto 19. 1. 1985 ob 19.30 uri v klubski sobi kulturnega doma na Radišah. Predavatelj: Marjan Wrulich. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Radiše“

SMIHEL

AKUPUNKTURA — Forum za zdravstvena vprašanja

Zdravljenje z iglicami po tradicionalni kitajski metodi v petek 11. 1. 1985 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šmihelu. Predavatelj: dr. med. Marko Sterle, akupunkturolog iz Ljubljane. Predavatelj bo obogatil predavanje s številnimi barvnimi diapozitivi, ki jih je naredil na poti po Kitajski, Japonski, Filipinih, na Tajskem in v Indiji. Prireditelj: KPD Šmihel.

Oder Mladje KDZ vabi na igro

EVGEN

(Tanred Dorst)

v nedeljo 20. 1. 1985 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu. Režija: Marjan Sticker. Mentor: Franci Končan.

GLOBASNICA

PLES

v soboto 19. 1. 1985 ob 20. uri pri Soštarju v Globasnici. Za ples igrajo „Fantje iz Podjune“. Prireditelj: SKD Globasnica.

CELOVEC

PODELITEV

VI. TISCHLERJEVE NAGRADE župniku Vinku Zaletelu

v torek 22. 1. 1985 ob 19. uri v dvorani Sloškega doma, 10.-Oktober-Straße 25, (1. nadstropje) v Celovcu.

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

DOM V TINJAH

IZOBRAŽEVALNI TEDEN ZA FANTE (od 18. leta naprej) in MLADE MOZE

pod motom: „Ali smo mi odgovorni za ugled kmečkega stanu?“ je še danes in jutri.

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza sporočata, da je

NADALJEVALNI TEČAJ ZA ZBOROVODJE

v soboto 19. 1. 1985 ob 15.30 uri v društveni sobi nad Posojilnico v Bilčovsu.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 10. januarja 1985

Za 100 dinarjev dobite	8.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	10.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.105 šil.
Za 100 lir plačate	1.180 šil.
Za 100 mark dobite	692.70 šil.
Za 100 mark plačate	709.00 šil.

VOGRČE

KONCERT

v počastitev Foltija Hartmana

v soboto 12. 1. 1985 ob 19.30 uri v gostilni „Florianiwirt“ v Vogrčah.

Sodelujejo: MoPZ „Vres“ iz Prevalj, MoPZ PD iz Vinske gore, moški in dekljski pevski zbor SPD „Edinost“.

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliberk.

Slovenska prosvetna zveza in Slovenski znanstveni inštitut vabita na razstavo

OB 40-LETNICI USTANOVITVE PARTIZANSKEGA NARODNEGA INŠTITUTA

ki sta jo pripravila Muzej ljudske revolucije in Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

Inštitut je bil ustanovljen v času NOB. Pri le-tem je sodeloval tudi naš rojak dr. Luka Sienčnik in se med drugim ukvarjal z vprašanjem meja slovenskega naroda.

Razstava v Auli slovenici, Celovec, Paulitschgasse 5-7 je odprta še danes od 14. do 16.30 ure.

GRABLJE-HOLMEC

Tradicionalno srečanje

Ob koncu starega leta je bilo na mejnem prehodu Grablje-Holmec tradicionalno srečanje občinskih predstavnikov mestne občine Pliberk in občine Ravne na Koroškem. Poleg županov, podžupanov in odbornikov omenjenih občin, so se tega srečanja udeležili tudi predstavniki gospodarsko-družbenih političnih organizacij obeh občin.

Letošnje srečanje je bilo na jugoslovanski strani meje s kratkimi nagovori županov Večkota in Mikuscha. Slavnostno lice tega srečanja pa je s svojimi melodijami ustvarila izvrstna godba železarjev z Raven, pod vodstvom prof. Lipovnika. Po izmenjavi daril in govornih obeh županov, ki sta naglasila željo po še večjem sodelovanju in prijateljstvu med občinama, ter navedenju zdraviljanju z željo, da bi tudi v novem letu bilo to sodelovanje še širše in plodnejše, se je nadaljevalo to novoletno srečanje še v hotelu Peca v Mežici. Tudi ob zdravicah v prijetnem hotelu je predsednik skupščine občine Ravne tov. dipl. inž. Maks Večko izrazil željo po še večjem gospodarskem sodelovanju ter zaželel vsem srečno in zdravo novo leto. Prav tako je župan mestne občine Pliberk gospod Franc Mikusch v obeh deželnih jezikih potrdil dobro sodelovanje med obmejnima občinama z željo, da bi bilo to tudi v letu 1985. Tudi podžupan mestne občine Pliberk tov. Mirko Kumer je v svoji zdravici naglasil potrebo po večjem gospodarskem, športnem in kulturnem sodelovanju v dobrobit vseh nas, ki živimo kot sosedje na obeh straneh meje. Ob izredni gostoljubnosti in dobri kapljici je večer s predstavnikih občin v hotelu Peca kar prehitro minil. Razšli smo se z željami, da bi bilo res tako, kakor smo si zaželeli, zdravja, sreče in res dobrega sodelovanja v korist vseh sosedov.

Ob vseh teh lepih besedah in veselejših srečeh in zdravja za novo leto, pa smo bili zavestni pripadniki slo-

venske manjšine na Koroškem, močno razočarani nad tem, da se nihče ni dotaknil našega vprašanja, položaja slovenske manjšine v Avstriji. Ali so merodajni res že pozabili, da so bili stiki in srečanja za novo leto prekinjeni za nekaj let prav leta 1972, ko so nam nazadnjaške sile nasilno potrgale krajevne dvojezične table. Ali smo res že pozabili, da so nas preštevali kot živino in nas tako spravili na število, ki je podobno ničli. Ali smo res že pozabili, da so letos nazadnjaške struje napele vse sile in z glasovanjem zahtevale, da se ustanovijo getošole za našo manjšino, tako da se močno skrči število dvojezičnih šol. Nadalje so „svobodnjaki“ zahtevali, da naj se delijo službena mesta po proporciju pripadnikov naše narodne skupnosti. Še ko je bil fašizem na oblasti, se takšnih zahtev niso upali lotiti. Danes pa, ko pravimo, da smo svobodni in imamo vse pravice, pa bi bilo to izvedeno v posmeh vsem borcem in žrtvam fašizma — skoraj 60 milijonov ljudi — in to v sedanjosti Avstriji. In kakor kaže, da se nam tudi za prihodnost ne obeta nič kaj dobrega s strani tistih, ki bi radi, da čim prej izginejo iz Koroške. Od predstavnikov matičnega naroda pričakujemo, da ob takih prilikah ne bi smeli pozabiti na manjšino — živečo izven meje in reči kako besedo tudi za manjšino in njene probleme, kot so to njihove pravice in enakopravnost. Položaj naše narodne skupnosti je vse prej kot rožnat in prav zaradi tega ni opravičila ali razloga za molk, kot da bi bilo vse v najlepšem redu.

Kot pripadniki slovenske narodne skupnosti smo gotovo najbolj zainteresirani na še večjem vsestranskem sodelovanju med sosednjima občinama in državama. Vendar pa mora biti naš človek vsaj toliko vreden, kot so vredne materialne dobrine, katere ustvarja tudi naš človek. Ob takih priložnostih manjšina ne more biti samo drobni in most, temveč naj je enakovreden in enakopraven partner.

Nič nam ne pomaga, če na „tihem“ govorimo tudi o našem vprašanju, o naših problemih ob dobri kapljici, v javnosti pa molčimo. Več moralne pomoči s strani matičnega naroda in predvsem obmejnih občin nam bi bilo v veliko pomoč v boju za obstoj.

To so naše želje in čestitke ob vstopu v novo leto.

Kolenik Lipej
Predsednik NO ZSO

Slovenska prosvetna zveza in Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ v Kotmari vasi vabita na mladinsko revijo „POKAŽI, KAJ ZNAŠ“, v soboto 26. januarja 1985, ob 14.00 uri pri Mežnarju v Kotmari vasi. Nastopajo mladi recitatorji, igralci, pevci in godci iz Kotmare vasi in Bilčova.

Kotmara vas: občinska seja

Kljub težavam in vedno hujšim obremenitvam (samo 5 do 6 odstotkov celotnega rednega proračuna je prosto razpoložljivih) je uspelo, da bo imela kotmirska občina tudi v letu 1985 izravnani proračun. Dohodki in izdatki rednega proračuna znašajo 13.715.100 šil. (leta 1984 13.793.100), izredni proračun pa znaša v dohodkih in izdatkih 8.404.700 (l. 1984 6.095.500), skupno torej 22.119.800 (leta 1984: 19.888.600) šilingov. Večja načrta za leto 1985 sta asfaltiranje občinskih poti (2.000.000) in regulacija potoka (3.000.000).

Občinski odbor je vzel na znanje poročilo nadzornega odbora, dodelil stanovanja v stanovanjskih hišah, ki ju nameravajo letos zidati, in napravil potrebne spremembe v prostorskem načrtu.

Po koncu dnevnega reda (seja je bila v petek 21. decembra 1984), je župan Josef Struger prebral predloge, med njimi predlog EL, naj občina prilagodi sanitarne naprave v stari šoli sodobnim zahtevam.

Za konec so se župan in vodje frakcij zahvalili za sodelovanje v minulem letu in želeli vse najboljše za leto 1985. Zastopnik EL Jože Wakounig je izročil vsaki frakciji tudi koledar dvojezične Koroške.

LIPA

Požar upepelil tovarno

Na novega leta dan dopoldne je požar upepelil tovarno lestencev ESTO v Lipi nad Vrbo. Nastala škoda znaša med 50 in 80 milijoni šilingov in menda ni krita z zavarovalnino. Solastnik tovarne Peter Stroj iz Šentilja je zagotovil, da zaradi te nesreče ne bo nihče odpušen — v tovarni je namreč zaposlenih 138 sodelavcev — in da bo treba tovarno čimprej usposobiti za nadaljnjo proizvodnjo. Za prehodni čas bo nadaljeval s proizvodnjo v raznih najetih delavnicah, da bo tako mogel izpolniti prevzeta naročila.

Dežela Koroška in občina Vrba sta obljubili, da bosta pomagali podjetju. Vzrok požara je menda defekt v električni napravi v bližini grelne naprave v pisarni magazinerja.

Iz planinske dejavnosti

Slovensko planinsko društvo Celovec in krajevni slovenski prosvetni društvi „Rož“ v Šentjakobu in „Zarja“ v Železni Kapli so v petek in soboto 14. in 15. decembra vabili na dia predavanje znanega slovenskega alpinista in prijatelja koroških Slovencev Janeza Bizjaka, ki je imel na sporedu dve predavanji s temama „Gore pod polnočnim soncem“ in „Triglavski narodni park“. Janez Bizjak je bil vodja prve slovenske alpinistične odprave na Grenlandijo „v gore pod polnočnim soncem“. V lepih barvnih slikah in besedi nas je seznanil s potekom odprave in deželi večnega ledu, kjer ob obrežnih pasovih tega največjega otoka na svetu živi tudi nekaj tisoč Eskimov. Očarali so nas temni vrhovi, ki molijo iz večnega ledu in ogromne ledene pušave. V okviru te odprave so odkrili nov svet in preplezali nove vrhove, kamor še ni stopila človeška noga, poleg tega pa smo imeli priložnost zvedeti mnogo zanimivega o življenju tamkajšnjih prebivalcev — Eskimov.

V drugem predavanju pa nas je predavatelj povedel v Triglavski narodni park. Tudi v tem pogledu je Janez Bizjak najbolj avtentična osebnost, saj je nameščenec tega parka. Poleti nas je vodil na Triglav in skozi TNP in ob tej priložnosti smo ga prosili, da bi ta čudoviti svet pod Triglavom predstavil tudi širši publiki na Koroškem, kar je seveda rad storil. Po predavanju se je tako v Šentjakobu kot v Železni Kapli razvila živahna diskusija, ki se je vlekla preko polnoči. Bilo je nešteto vprašanj o tem in onem in Janez Bizjak je z vidnim veseljem odgovarjal na vprašanja. Škoda da se teh zanimivih predavanj ni udeležilo še več ljudi.

Kakor smo zvedeli od naše planinske organizacije ima društvo v programu še več alpinističnih predavanj o odpravah v Himalajo in druga gorja.

Slovensko planinsko društvo Celovec izreka iskreno zahvalo vsem tistim, ki so se udeleževali zadnjih delovnih akcij na Bleščeči, kjer se nahaja planinska postojanka „koča nad Arihovo pečjo“. Posebna hvala pa velja kmetu Tomeju Mušetu pd. Dobrniku iz Gorinčič, ki je že drugič dal na razpolago les za kurjavo za našo planinsko postojanko, ki je tudi pozimi redno odprta, vsako nedeljo in praznik.

Koroška gorska reševalna služba je v minulem letu v reševalnih akcijah spravila v dolino 304 planince, od katerih jih je bilo 28 nepoškodovanih, 12 pa mrtvih. 143 od teh rešenih planincev je bilo inozemcev. Z veseljem lahko ugotovimo, da je bilo v lanskem letu manj reševalnih akcij, kot leta 1983, ko so z gora spravili 357 pomoči potrebnih planincev. V skupnem številu teh reševalnih akcij so vštete tudi reševalne akcije v inozemstvu.

V sklopu Koroške gorske reševalne službe deluje danes 668 reševalcev.

Naj še omenimo, da v zgoraj omenjenih reševalnih akcijah niso upoštewane nesreče na koroških smučiščih, ki jih registrirajo upravniki žičnic ali pa Rdeči križ.

Kakor ostala leta so tudi letos planinci na Silvestrov večer obiskali planinsko postojanko na Bleščeči in si ob prestopu v novo leto ob šumečem šampanjcu želeli srečno in uspešno polno novo leto.

Turno smučanje se vedno bolj uveljavlja med zimskimi športniki, zlasti med planinci. Tisti časi, ko so planinci pozimi postavili svoj nahrbtnik za

Slovenska prosvetna zveza
razpisuje
delovno mesto

nameščenca

z naslednjimi pogoji
za namestitev:

- dobro obvladanje obeh deželnih jezikov (zaključena srednješolska izobrazba);
- organizacijske izkušnje in sposobnosti;
- sposobnosti za kulturnopolitično delo in aktivno sodelovanje v organizacijah in krajevnih kulturnih društvih slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza, Gasometergasse 10, 9020 Celovec, do 9. 2. 1985. Prijavnici priložite tudi življenjepis in spričevalo.

Slovenska prosvetna zveza

zapeček in občudovali gore samo iz doline, so minili. Zasnežene gore danes niso več nepristopne, seveda mislimo pri tem na gore, kamor ne vodijo žičnice, in prav zaradi tega so te gore še bolj privlačne.

Turne smuči so krajše in so opremljene s posebnimi okovi, ki omogočajo pri vzponu na hrib, da se stopalo (čevlji) gibata gor in dol. Pri vzponu imaš na smuči pritrjene (prilepljene) pse, da ne drsijo nazaj. Pri spustu pa se s posebnim vzvodom fiksira čevlji k smučki, tako da se v trenutku preleviš v alpskega smukača, sicer ne po steptanem smučišču, ampak po bleščečem celcu. Res je, da so nevarnosti za turnega smučarja večje — meglja, mraz, predvsem pa plazovi — vendar jim greš s pametno preudarnostjo lahko s poti.

Slovensko planinsko društvo Celovec že več let navdušuje planince za turni smuk. Letos bo organiziralo več takšnih smukov; prvi pa bo vsekakor v nedeljo 13. januarja v Zgornjem Kotu, na katerem pa ni potrebna turna smučarska oprema, temveč čisto navadne smuči. Udeležite se nedeljske rekreativne ljudske smučarske prireditve za „Karavanškega medveda“, da dobite priokus, kako prijetno je smučati tudi na neprepariranem smučišču.

Spodnje Borovlje pri Ledincah

V soboto 29. decembra sta Slovensko prosvetno društvo „Jepa-Baško jezero“ iz Loč in pečniška mladina vabila na družabni večer v gostilno Rauš v Spodnjih Borovljah. Zbrano publiko so predstavljali domačini, katere je pozdravil domači župnik Jurij Buch s Pečnice. Kulturni spored so oblikovali

moški pevski zbor SPD „Jepa-Baško jezero“, pečniški cerkveni zbor in mladinska skupina iz Ledinc. Med posameznimi točkami so mladi pevci predstavili pesmi domačih pesnic Dorlije Hammerschall in Rozije Pečnik. Bil je prijeten večer, ki bo ostal vsem v prijetnem spominu.

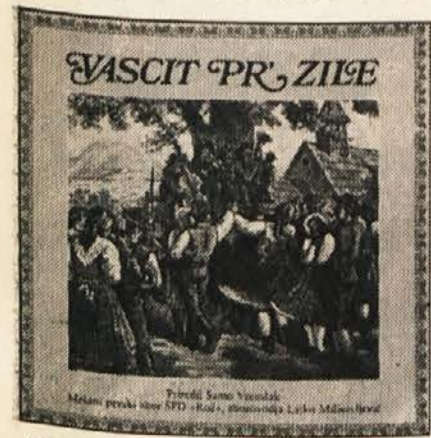
„Vascit pr' Zile“ na gramofonski plošči

Ko sta Založba Drava in Slovenska prosvetna zveza konec minulega leta predstavili knjižni dar za leto 1985, je med edicijami bila tudi gramofonska ploščica s posnetki žentovnjanskega obreda v Ziljski dolini z naslovom „Vascit pr' Zile“. Ljubiteljem slovenske narodne pesmi so posnetki pesmi „Vascit pr'

člu. To gradivo je Lajko Milisavljevič z velikim občutkom in poslušom zbiral po vaseh ob Zilji, skladatelj prof. Samo Vremšak pa jih je priredil za mešani zbor.

Zato pri plošči „Vascit pr' Zile“ gre za pomemben kulturni dokument, ki ne bo razveseljeval le naše rojake v Ziljski dolini, ampak je tudi velik prispevek v slovensko kulturno zakladnico, ker gre za večinoma neznane pesmi žentovnjanskih običajev z najbolj zahodnega predela slovenskega etničnega prostora. Tako je ploščica tudi primerno darilo za vse tiste, ki cenijo narodno kulturo in ljubitelje zborovskega petja. Zato je prav, da je SPZ ploščo „Vascit pr' Zile“ vključila v knjižni dar za leto 1985 in tako omogočila da je prišla tudi med tiste naše rojake, ki sicer ne kupujejo plošč. Seveda je ploščo možno kupiti tudi posebej v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Za kvalitetne posnetke v stereofonski tehniki je poskrbel studio ORF v Celovcu, oblikovanje ovtika je opravil Cvetko Jeraša, ki je pri tem uporabil Gasparijev motiv Rej pod lipo. Spremnio besedo je napisal dr. Pavle Zablatnik, priznan raziskovalec narodnih običajev na Koroškem.

Zile“ znane po koncertih, ki jih je mešani pevski zbor „Rož“ pod vodstvom Lajka Milisavljeviča izvajal na številnih koncertih.

Ploščica „Vascit pr' Zile“ ni običajna zbirka svatovskih pesmi, ampak pri le-tej gre za zbirko pesmi, ki niso bile zapisane in so jih rojaki v Ziljski dolini peli po ustnem izro-

Polarne temperature

Mrzli polarni val, ki je koncem minulega tedna zajel precejšen del Evrope in se je še stopnjeval v naslednjih dneh, je do sedaj zahteval že 50 smrtnih primerov. Takšnih nizkih temperatur ne pomnimo že mnogo let. Tako so na primer na Finskem pred dnevi beležili kar minus 50 stopinj. V Švici so v La Brevine v Juri dosegli ekstremno temperaturo —42 stopinj. Zvezna republika Nemčija je dosegla rekordno temperaturo —36 stopinj. V Rimu pa je snežilo in zapadlo toliko snega, da so se smučali.

Vzrok za te nizke temperature so jasne noči. Kljub tem ekstremnim nizkim temperaturam pa divjad ni ogrožena, problemi so samo z vodnimi pticami, ki lahko primrznejo.

Tudi v Avstriji smo dosegli nizke temperature, najnižjo so namerili na Nižjem Avstrijskem v Rohr im Gebirge — minus 31 stopinj. Tam mrzli arktični val je zahteval v Avstriji že 7 smrtnih primerov.

Tudi nam Korošcem ni prizanesel „sibirski“ mraz. V našem znanem najmrzlejšem kraju Koroške v Weitensfeldu v Krški dolini (Gurktal) so namerili minus 28 stopinj in prav toliko tudi v Šmihelu. Te nizke temperature imajo tudi zelo neprijetne posledice — zamrznjeni avtomobili, zamude vlakov zaradi defektnih tračnic, zamrznjena voda v hišah itd. Kelag in ÖDK sta registrirala večjo porabo električnega toka, kar je razumljivo — le-ta znaša 25 odstotkov več kot ob navadnih zimah.

Potni list za papagaja

Na svetu se godijo tako neverjetne reči, da včasih kar strmiš. Zgodba, ki vam jo bom povedala, se je zgodila pred kratkim, in prav nič bi me ne presenetilo, če bi jo poslušal tudi papagaj, za katerega v zgodbi gre.

Papagaj Puk je bil last stare gospe, ki je živela v mestecu ob lepi modri Donavi. Puk je bil njeno največje veselje. Perje se mu je lesketalo v vseh mavričnih barvah, in držal se je tako ponosno, kot da ravnokar namerava na slavnostni sprejem k ministrskemu predsedniku. Pa ne samo to. Tako lepo je znal govoriti in prepevati, da je poslušalcem kar sapa zastajala. Vse, kar je slišal, si je Puk zapomnil, le vrstni red je včasih malo pomešal. Tako je zjutraj pozdravil: „Lahko noč!“ In preden je šel spat, je voščil: „Srečno pot!“ To pravzaprav niti ni bilo tako neumno, saj so sanje res neke vrste potovanje skozi noč. Huje je bilo, kadar je gospodarici rekla „zlobna čarovnica“, čeprav s tem gotovo ni mislil nič hudega. Nekoč je pač slišal, kako je gospa klepetala s sosedo o neki zlobni čarovnici in izraz mu je bil vseč. „Fuj, prežganke pa že ne bom jedel!“ se je naučil od sosedovega pobečka. Puk je znal to tako glasno zakričati skozi okno, da si je ubogi fantič komaj še upal na cesto. Mislil je, da vsi vedo, kdo je tisti, ki ne mara prežganke.

Največji mojster pa je bil papagaj pri petju. Vse je znal: narodne, koračnice, popevke, arije iz oper in operet. Ob njegovi kletki je namreč stal radio, ki je bil ves dan odprt, in Puk je bil zelo pazljiv poslušalec. Zažgoel je: „Na planincih“, takoj nato pa: „Figaro, Figaro, Figaro, Fiiiigaro!“ Zato si lahko mislite, da je postal sčasoma prava mestna znamenitost. Kot pevec je sodeloval celo na tekmovaljih,

ki jih je prirejal mestni župan. Razume se, da je dobil prvo nagrado. Gospodarica mu je kupila glinastega prašička za hranilnik. V prašičkovem trebuhu je veselo žvenketalo, toliko kovancev se je nabralo v njem. Tudi novo kletko je dobil, ttko z balkonom in z vsem udobjem, ki si ga ptič more želeli na tem svetu.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovane- ga. Stara gospa je dobila od sina, ki je živel v drugi deželi, debelo pismo. „Pospravi svoje stvari in pridi k nam!“ ji je pisal. „Nič več ne boš samevala. Vsi se že veselimo tvojega

prihoda.“ To je bilo zares prijazno pismo in stara gospa se je takoj začela pripravljati na pot.

„Imate potni list?“ jo je vprašala prijateljica. „Brez potnega lista ne morete iz ene dežele v drugo.“

Tistim, ki še ne veste, kaj je potni list, ga bom opisala. Potni list je mala knjižica, v kateri je na enem listu prilepljena vaša slika, ki pa vam največkrat prav nič ni podobna. Zato je na drugem listu vaše ime, rojstni datum in posebni znaki, kot na primer: eno oko modro eno zeleno, nos kot krompir, usta od enega ušesa do drugega, bradavica na čelu, barva obraza umazano siva. V potni list pritisnejo na meji vsake dežele žig, nato pa dvignejo zapornico in vas spustijo v deželo ali iz nje.

Vem, da se vam zdi tole s potnimi listi malo smešno. Meni tudi. Toda tako so si pač ljudje uredili naš lep svet. Živali se za kaj takega, kot so potni listi in zapornice na mejah, ne menijo. Ptiči in metulji, majski hrošči in kresnice letajo čisto brezskrbno čez neumne zapornice, deževniki in mravlje zlezajo pod njimi, srne in zajci pa jih preskočijo. Nikakršnih potnih listov ne poznajo.

Stara gospa je torej odhitela k fotografu, se dala slikati in sliko odnesla na urad za potne liste. Potem je pričela polniti kovčke. Puk jo je pri delu opazoval in kričal: „Fuj, prežganke pa že ne bom jedel!“ Nato je zažgo-

Vsako noč hladneje. Med temi nočmi pa je ena, ko je vse pripravljeno na prvi sneg. Nebo se spusti globoko k zemlji, veter popolnoma utihne, mraz popusti in zemlja spokojno čaka prvih snežink. Tiho se spuste k njej in jo poljubijo.

Zunaj na polju se to zgodi brez prič, v mestu pa hočejo cestne luči vse videti. Od svetlobe omamljene snežinke plešejo okoli luči in se spuščajo vrto-glave na ulični tlak. Tam se neštete stopijo, ali pa jih ljudje pohodijo.

Tacek se sprehaja in snežinke lovi. Snežink je vedno več. Topijo se mu na smrkču, legajo mu na hrbet, pregrinjajo pot pred njim. Spočetka je Tacku prijetno. Zavija se v belo mehko sredi noči.

Na tplem Tackovem hrbtu se snežinke spreminjajo v drobne vodne kapljice, močijo ga in hladijo. Tacek se nekajkrat pošteno otrase, vendar je vedno bolj moker. Zleze v hišico, trdno se zapre in na tplem zaspi.

lel: „Figaro, Figaro, Figaro, Fiiiigaro!“ in ji zletel na ramo.

„Bodi brez skrbi!“ je rekla stara gospa. „Seveda greš tudi ti z menoj.“

„Z menoj, z menoj!“ je kričal papagaj in mahal s perutmi.

Ampak to ni bilo tako enostavno.

Ko je bilo vse pripravljeno, je stara gospa s kovčki, potnim listom in papagajem v kletki odpotovala do meje. Tam pa je mejni policaj zaklical z raskavim glasom: „Le kaj vam je prišlo na misel! Papagajev vendar ne izvažamo.“

Beseda „izvažamo“ se je zdela stari gospe zelo smešna.

„Kdo pa govori o izvozu? To je vendar papagaj Puk, ki z menoj potuje k mojemu sinu.“

Papagaj pa je pristavil: „Slama v glavi, slama v glavi!“

Mejni policaj je postal čisto rdeč od jeze in je odsekal: „Papagaj ostane tu, pa tudi vi lahko ostanete z njim, če hočete. Drugega izhoda ni.“

Seveda stara gospa niti za trenutek ni pomislila, da bi se ločila od Puka. Zato se je morala vrniti. Papagaj je kričal med potjo: „Potni list, potni list!“ Te besede je v zadnjih tednih velikokrat slišal. Ob njih se je gospodarica domislila: „O, ti moj modrijan! Ti moj pametni Puk! Potni list potrebuješ, to je rešitev, potni list.“ In odšla je s papagajem naravnost na urad za potne liste.

Možakar na uradu je bil zelo začuden, ko je gospa zahtevala potni list za papagaja. Kaj podobnega se mu še ni zgodilo. „Draga gospa,“ je rekel, „zelo mi je žal, toda potnih listov za papagaja ni. To je proti predpisom.“

„Pa ga danes izdajte prvič! Moje ga papagaja namreč ne puste čez mejo.“

„Trara, trara, se pošta pelja!“ je zakričal Puk, nato pa je zapel „Ti moj ljubi Avguštín, Avguštín!“ Tako glasno je zapel da je gospa urno vrgla čez kletko svoj pleteni šal.

„Saj govori kot človek,“ je rekel uradnik. „Nenavadno, res nenavadno.“

„Ce govori kot človek, mu torej lahko izstavite potni list,“ je rekla gospa in uradnik je uvidel da misli smrtno resno. „Tukaj ostanem, dokler ne dobim potnega lista za svojega papagaja. Niti ponoči niti podnevi se ne premaknem od tod.“

Uradnik si je pričel nestrpno popravljeni očala, zakaj mudilo se mu je na kosilo. „Brez slike ni potnega lista,“ je izjavil.

Gospa je videla, da je napol že zmagala. „Tudi sliko dobite,“ je rekla. „V dveh urah bom spet tu.“ Sla je naravnost k fotografu. Ta niti juhe ni smel pojediti do kraja. Ena, dva, tri, je moral v delavnico. Ena, dva, tri, je pritisnil Puka v prelepi kletki. In Puk je stal čisto pri miru, saj je bil izredno pameten papagaj. Natanko čez dve uri je gospa spet potrkala na vrata urada za potne liste. Uradniku je izročila papagajovo sliko.

„Nenavadno, prav zares nenavadno,“ je zaklical uradnik. „Zdaj potrebujem še zdravniško spričevalo za papagaja. Žal, tak je predpis.“

Uradnik je imel v želodcu dobro kosilo, stara gospa pa že od jutra ni ničesar pojedla. „To je nezaslišano,“ se je pritožila. „Moj papagaj je najbolj zdrav papagaj na svetu.“

„Ti moj ljubi Avguštín!“ je dodal papagaj Puk.

Toda nič ni pomagalo. Morala sta na pregled v bolnišnico za živali. Ko je hotela zdravnica v belem plašču pogledati Puku v grlo, je ta zamahnil s kljunom proti njej in zavpil:

Zimsko jutro

Naj ostane to med nami:
Peter vedno je zaspan,
preden zjutraj se predrami,
je že davno beli dan.

A začuden, glejte, davi
vstal je že na prvi klic,
zastrel se po dobravi
je navdušen, rdečih lic.

Kaj ga k oknu je zvalilo —
fant zaslišal moj je glas,
da ponoči je snežilo
in pod snegom je vsa vas.

„Zlobna čarovnica!“ Zdravnica mu ni zamerila, kar je bilo res lepo od nje, in napisala je zdravniško spričevalo.

Stara gospa je nato tretjič potrkala na urad za potne liste. Ko je uradnik zagledal zdravniško spričevalo, je še v tretje dejal: „Nenavadno, zares nenavadno!“ Nato je vzel knjižico, nalepil vanjo papagajovo sliko, vprašal po Pukovem rojstnem datumu, pod posebne znake pa je napisal: zakrivljen kljun in perutnice. Udaril je še tri uradne žige in dejal: „Tu imate potni list za papagaja. Želim vam srečno pot.“ Tokrat je bil Puk tisti, ki je dejal „Nenavadno, zares nenavadno!“

Nato je gospa s papagajem v kletki in s kovčkom spet odpotovala do meje. Tu je mejni policaj spet zavpil z raskavim glasom: „Le kaj vam pride na misel! Papagajev ne izvažamo.“

Stara gospa ni rekla niti besedice, samo potna lista mu je izročila, svojega in papagajevnega. In mejni policaj se je prijel za glavo, najbrž zato, da bi se prepričal, če jo še ima, in dvignil je zapornico.

Med prvo zapornico in drugo, ki straži sosedno deželo, je košček zemlje, ki ne pripada nikomur. Tu je stara gospa postavila kletko na tla, odprla vrata in rekla: „Pridi za trenutek na mojo ramo, Puk, da si malo odahneva, preden stopiva pred mejnega policaja v novi deželi!“ Puk ji je zletel na ramo in ji dal poljubček, čisto majhen papagajski poljubček. Ko pa ga je hotela spraviti nazaj v kletko, ji je trmasto obsedel na rami. Ni ji preostalo drugega, kakor da je s papagajem na rami in s kletko v roki odkorakala do meje v novo deželo.

Tedaj je mejni policaj nove dežele zaklical z raskavim glasom: „Le kaj vam pride na misel! Papagajev ne uvažamo.“

To je torej edina razlika, je pomislila gospa. Eden kriči: „Papagajev ne izvažamo!“ in drugi kriči: „Papagajev ne uvažamo!“ Toda moj papagaj ima potni list.

Brez besede je vzela Pukov potni list in ga pomolila policaju pod nos. Puku pa je bilo potnih listov in mejnih policajev dovolj. Razprl je peruti in v drznom loku zletel nad glavo mejnega policaja in nad še zaprto zapornico na meji. Zletel je v novo deželo, sedel na živo mejo in čakal na gospodarico, ki mu je veselo mahala.

Naš zanimivi svet

Iz Ajshilove drame „Agamemnon“ so zgodovinarji izvedeli, da je mikenski kralj Agamemnon, ki je vodil Grke pri obleganju Troje, vzpostavil na razdalji več kot 600 km, ki je delila po suhem obleganju mesto (na obali Male Azije) od Miken (v bližini Korintskega zaliva), vrsto postojank, preko katerih je z dimnimi znaki sporočal domov novice. Tako je njegova žena Klitemnestra leta 1184 pred našim štetjem izvedela za padec Troje v nekaj urah.

Pravega briljanta ni težko razlikovati od steklenega ponaredka; zadostuje ga oblizniti: pri pravem briljantu je občutek na jeziku hladen, pri ponaredku pa topel.

Od vseh živali so najbolj „delavni“ ptiči. Drozg je na primer 19 ur dnevno na nogah. V tem času opravi kakih petsto poletov, da preskrbi hrano za mladiče. Vrabeč „dela“ 18 ur. Celo kos, ki je eden največjih zaspancev med ptiči, je dnevno „na delu“ 16 ur in poleti v tem času okoli 400-krat naokoli za hrano.

Leta 1801 sta se srsčali v Gibraltarski ožini španski ladji „Carlos III“ in „San Hermenegildo“. Oba kapitana sta mislila, da je druga ladja angleška, in sta ukazala, naj jo začnejo obstreljevati s topovi. Ko sta opazila pomoto, je bilo že prepozno — obe ladji sta se potopili.

Običinski odlok v Topeki v ameriški državi Kansas, ki velja še danes, predpisuje, da nobena družina ne sme imeti več kot pet mačk.

Znanstveniki so ugotovili, da muhe najraje sedajo na predmete ali stene svetlo zelene barve. Potem je na vrsti bela, rumena in rdeča barva, medtem ko modre barve muhe očitno ne marajo.

Blizu Pandroseiona v Grčiji raste oljka, ki ji pripisujejo starost 3000 let. Več kot sto-krat se je drevesa že lotil ogenj, toda oljka je ostala „pri življenju“.

Takoj ko površe mladiče, načene samica kojola svojega življenjskega tovarša iz brloga. Vendar ta ne pozabi na svoje očtovski dolžnosti in pusti vsak dan v bližini kak zalogaj za družino.

Alarih, znameniti gotski kralj, je umrl leta 410 v Kalabriji, ko se je pripravil, da bi popeljal svojo vojsko v Afriko. Kot pripoveduje pesnitev „Grob v Busentu“, so pokopali njegovo truplo na dno struge Busento, ki so ji za nekaj časa preusmerili tok. Vse sužnje, zaposlene pri tem pokopu, so pobili, da ne bi nihče izvedel, kje leži kralj s svojim bajnim bogastvom. In res še danes zamažajo njegov grob.

Zunaj vso noč sneži in postaja od snežne beline svetleje in svetleje. Pobeljene so strehe na hišah, pobeljeni plotovi in žive meje, pobeljene ulice in stezice.

Tackovo hišico sneg pokriva. Proti jutru se Tacek zbudi in okoli njega je popolna tema. Ne

skozi vrata ne skozi okno ne more. Prestrašen se vrti okoli sebe, potem po naključju z velikim naporom odpre streho in skoči iz hišice. Zbeži v neskončno belino in se kmalu vrne.

Odkoplje dohod k vratom in k oknu. A kaj pomaga! Streha leži v snegu in v hišico sneži.

Lahko si mislite, da so se otroci snega razveselili. Še ne umiti in le za silo oblečeni so pritekli na prag, s praga pa so kar v copatkah zagazili v sneg.

S toplimi rokami so ga grabili, da bi se prepričali, ali je mrzel, ali je mehak. In v usta so si ga tlačili. Ali je sladek, kisel? Okepal so se za prvi zimski pozdrav.

„Sneg! Sneg!“

„Popoldne se bomo sankali.“

Tacek in prvi sneg

Kljub velikemu veselju so razumeli Tackovo nesrečo.

„Ali smemo vzeti Tacka pod streho?“ so vprašali otroci doma.

„Ne.“

Ta odgovor je bil kratek, trd in neusmiljen.

„Ampak Tacek bo ponoči zmrznil.“

Na to niso starši nič rekli, mislili so si: „Si bo že kako pomagal.“ Kako majhna je njihova ljubezen do živali.

Tacka je vzela pod streho Roža.

„Ti?“ so jo vpraševali otroci. Bili so začudeni in veseli.

„Da.“

„Toda vidve z mamo imata samo eno sobo. Ali ga bosta imele v sobi?“

„Da. Mama pravi, da je za Tacka še dovolj prostora.“

Po poti v šolo so vzeli Rožomedse. Gledali so jo s spoštovanjem. To je torej tista molčeca Roža z veliko, črno kito las- po hrbtu. Baletna plesalka bo, to vedo že dolgo, čeprav sama o tem nič ne govori. Šele danes smo jo prav spoznali. Imenitna deklica je. Zdaj so tudi prepričani, da bo dobra baletna plesalka.

„Vidite, takšno je življenje,“ je rekel Tonček. „Tisti, ki ima najmanj, ima še vedno toliko, da lahko da polovico drugemu.“

Letos je veliko snega. Snežni podnevi in ponoči. Tacek pa ni več v nevarnosti, da bi ga sneg s hišico vred prekril.

Ela Peroci

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

Takšnega namiznoteniškega turnirja Koroška še ni videla

V novi telovadnici Mladinskega doma v Celovcu je v nedeljo bil deseti novoletni namiznoteniški turnir, ki je v marsičem presegal dosedanje podobne turnirje. Jubilejni turnir je priredilo športno društvo DSG Sele, pokroviteljstvo pa je kot v zadnjih letih prevzela Slovenska športna zveza. Vodja in organizator turnirja, ki se ga je udeležilo 136 igralcev iz Avstrije in Slovenije, je bil Mirko Oraže, katerega je podpiral Walter Primig (sodniški referent Koroške namiznoteniške zveze) v funkciji glavnega sodnika. Tekmovalo se je po pravilniku Avstrijske namiznoteniške zveze, se pravi po izločilnem sistemu.

Od slovenskih udeležencev iz Koroške je najbolj presenetila Marta Oraže, ki je v skupini F osvojila 2. mesto.

REFLAK: TURNIR BO TREBA DELITI NA DVA DNEVA

Ob 10. turnirju smo vprašali za njegovo oceno tudi predsednika Namiznoteniške zveze Slovenije Janeza Reflaka. Dejal je: „Turnir je postal že tako širok, da ga je težko izvesti v enem dnevu. Kvantitativno in kvalitativno je turnir zrasel. Razmisliti bo treba ali razširimo turnir na dva dneva, s tem, da se npr. ločijo mladinske od članskih tekem.“

Jubilejni 10. turnir je izredno uspešen za organizatorje (DSG Sele in Slovensko športno zvezo), zato smo

Pomen turnirja lahko razberete tudi iz kratkih pogovorov, ki smo jih napravili s predsednikom Namiznoteniške zveze Slovenije in Korošcem Helmutom Gittlerjem.

ob tem jubileju prinesli iz Slovenije priznanje v obliki posebnega pokala. Na turnirju so letos vrhunski igralci iz Novega Sada, kar izvirata iz dejstva, da sta mestj Celovec in Novi Sad pobrateni. Iz Novega Sada so prišli štiri izmed 10 najboljših igralcev v jugoslovanskem vrhu. V ostalem pa je bila ravan turnirja na ravni slovenskega vrha.

Na vprašanje o mestu slovenskega namiznoteniškega športa v Jugoslaviji je povedal Janez Reflak to: „V

seniorski državni reprezentanci imamo Kovača (Urh je trenutno pri vojakihi), pri ženskah so v seniorski reprezentanci 4 ženske iz Slovenije: Ojsteršek Vesna (državna prvakinja), Ojsteršek Andreja, Krsnik Tatjana in Monika Reflak. Jugoslovansko mladinsko reprezentanco tvorijo v celoti Slovenci, pri fantih zgleda sicer bolj slab, pri pionirjih in pionirkah pa se spet razvija zelo dobro.

Dodal bi še, da je Vesna Ojsteršek trenutno v San Martinu, kjer sodeluje na turnirju 12 najboljših evropskih namiznoteniških igralcev.

V republiškem centru v Ljubljani dela za 4 mesece spet kitajski trener. To je za nas seveda močna motivacija. Sosednjimi športniki pa se pomerimo na vsakoletnih športnih srečanjih Alpe-Jadran in pri namiznoteniških tekmah za pokal Julijskih Alp.

Ob turnirju v Celovcu pa smo se s Slovensko športno zvezo zmenili, da sodelujemo na enotedenskem treningu meseca februarja, ki ga bo vodil trener iz Slovenije.

Ob zaključku bi primerjal še skromne začetke, ki so bili napravljeni pred desetimi leti v Selah, ko smo začeli s tremi mizami, z današnjim stanjem, ko igramo v Mladinskem domu na 8 mizah in bi v resnici potrebovali že 12 miz.“

GITTNER: ZA TA TURNIR
JE TREBA PRIDOBITI
AVSTRIJSKI VRH

Najbolje uvrščeni koroški igralec je bil Helmut Gittler, ki je izpadel v tekmah za zadnjih 8. Gittler skrbi za mladinsko delo na Koroškem (Jugendwart) in je član beljaškega društva SC Völkendorf. Tako je ocenil turnir v Mladinskem domu:

„Ze 12 let igram na vseh turnirjih na Koroškem, v Sloveniji in Avstriji. Moram pa reči, da ima današnji turnir v skupinah mladine, moških in žensk, gotovo najmočnejšo zasedbo, ki sem jo kdajkoli doživel v Avstriji.“

Gotovo pa je današnji turnir tudi najboljše turnir zadnjih 12 let na Koroškem. Mladina iz Slovenije ima evropsko ravan in je močnejša od avstrijskega mladinskega razreda, tudi pri ženskah je tako.

S Koroške smo letos sodelovali samo trije, dva iz Wolfsberga in jaz. Lettkemann, ki je lani bil najboljši Korošec, in drugi niso hoteli sodelovati, ker ne vidijo možnosti za dobre rezultate.

Zanimivo bi bilo res pridobiti avstrijski namiznoteniški vrh. Saj je neverjetno, kakšne igralce so pridobili za ta turnir. Takih igralcev normalno dobijo samo za nekaj tisočakov. Organizatorji morajo imeti zelo dobre kontakte do zveze v Sloveniji.

Vzrok za to, da avstrijski vrh tukaj še ne sodeluje, je treba iskati tudi v tem, da so najboljši igralci v Avstriji legionarji, ti pa se ob praznikih vrnejo na Češkoslovaško, Poljsko in Madžarsko. Sploh pa je pri nas tako, da se premalo naredi za to športno panogo. Premalo je trenerjev in premalo truda.

Imel sem možnost sodelovati pri treningu v Ljubljani. Trener Mrak je vabil z 70 mladinci! V Ljubljani imajo tri glavnoteniške trenerje, ki jih država podpira. Pri nas pa gospodarstvo podpira šport samo tam, kjer ima potem tudi kaj od tega, zato pa tudi ni razvoja. Poglej, kako sem prepoten, in ta slovenski igralec pa je čisto suh, saj trenirajo na dan tudi 1 uro za kondicijo, zato imajo v igri tudi moč izrabiti vsako priložnost za točko.“

REZULTATI

Skupina A: moški iz inozemstva ter igralci, ki tekmujejo v državnem oziroma koroškem prvenstvu. Zmagal je kot lani Lazar Kurtež iz Novega Sada pred rojakoma Geranom Koljajo in Dejanom Kukin-om.

Skupina B: dekleta (tudi inozemska). Zmagala je Tanja Pander (Fužinar), druga je postala lanskoletna zmagovalka Mirjam Čadež (Olimpija) in tretja Polona Frelj (Kranj).

Skupina C: moški iz inozemstva (brez igralcev zvezne lige) ter igralci koroškega prvenstva. Slavil je Bo-

Zgoraj: (z leve) zmagovalca Lazar Kurtež, Gorazd Koljaja in Dejan Kukin. V sredini: pogled v novo telovadnico Mladinskega doma. Spodaj: Zmagovalka Tanja Pander (desno) in Mirjam Čadež.

jan Rak (Vesna) pred Dušanom Spelič-om (Kočevar) in Markom Jovič-om iz Kranja.

Skupina D: moške dvojice. Končna razporeditev: 1. Koljaja-Ajkunič (Novi Sad), 2. Kurtež-Kukin (Novi Sad), 3. Frank-Stebih (Kranj).

Skupina E: mladinci z inozemsko udeležbo. Prvi je postal Darko Jamšek (Fužinar), drugi Gregor Komoc (Kočevar) in tretji Emil Sirovina (Fužinar).

Skupina F: moški prvega, drugega in tretjega razreda ter začetniki (brez inozemcev). Prvi: Marko Zore (Rosenbach), druga: Marta Oraže (DSG Sele), tretji: Peter Filipovič (Rosenbach).

Finalna tekma (moški med Kurtešem in Koljajem. Sodnik je Helmut Gittler.

MÖRTL ZMAGAL
V SCHWARZACHU

Zahomški orli tekmujejo teden za tednom na prireditvah za naraščaj. V Seefeldu je bil njihov najboljši Paul Erath kot osmi in v Schwarzach/Pongau je Norbert Mörtl premagal vse svoje konkurente in

KFV-CUP:

GLOBASNICA IN SAK

Za razburljivost in začudenje so poskrbeli nogometaši SAK-a pri KFV-turnirju v vetrinjski dvorani. Potem, ko so se že kvalificirali za finalno skupino, so „namenoma“ izgubili zadnjo tekmo tako, da imajo na zadnjem tekmovalnem dnevu (prihodnjo soboto) „lažjo“ skupino in s tem boljše izgleda za uvrstitev v finale. Globašani so podaljšali svojo senzacionalno zmogovitvo serijo in so v soboto naspretniki SAK-a.

osvojil trofejo „Austria-Sprunglauf-Cup“. Franci Wiegele je zopet začel s sistematičnim treningom (zaradi poškodbe je pavziral) in v naslednjih dneh bo definitivno padla odločitev o tem, kdo bo kot peti skakalec zastopal avstrijske barve na svetovnem prvenstvu. Franci Wiegele ali Adi Hirner?

STA NAPREDOVALA

Rezultati:
Globasnica proti SAK proti
Rožaku 9:4 Steinfeldu 9:6
Zrelec 2:2 Wietersdorfu 7:4
Vetrinju 10:6 St. Andražu 8:7
Neca 8:5 Radentheinu 1:7(!)

Za finalni dan sta nastali sledeči dve skupini: v skupini A tekmujejo Velikovec, Globasnica, Admira (Beljak) in SAK in v skupini B Atus Borovlje, Zrelec, Mostič in Radenthein. Prva dva v skupini igra finale, druga dva pa mali finale za tretje mesto!

Šah: Neodločena tekma med SŠZ
in SŠK „Obir“

V petek 4. januarja 1985 sta se v prijateljski tekmi pomerila Slovenska športna zveza in Slovenski športni klub „Obir“. Igralo se je na petih deskah; končni izid 2,5 : 2,5 je ustrezal poteku igre in je zadovoljil obe ekipi. Po končanem dvoboju so se šahisti še malo pogovarjali, bliže spoznali in nato prijateljsko razšli.

Posamezni rezultati

1. deska
Polanšek J. — Živkovič G. remi
Jammer P. — Ferm I. 0:1
Ramaš A. — Rulitz F. 1:0

Weissflog prvi na turneji

Skakalna turneja 1984-85 je preteklost. Triumfatorji so bili nedvomno predstavniki Nemške demokratične republike, čeprav je na otvoritveni tekmi v Oberstdorfu zmagal Avstrijec Vettori in na zaključni prireditvi v Bischofshofnu povsem nepričakovano B-kaderski skakalec Norvežanov Hroar Stjernen. Konec koncev se je turneja končala po pričakovanju, saj so se na zmogovalnem podiju skupne razvrstitve pojavili trije znani obrazi: zmagovalca turneje Jens Weissflog (NDR), drugouvrščeni Matti Nykänen (Finska) in tretji Klaus Ostwald (NDR). Avstrijci so začeli preveč obetavno tako, da se praktično niso mogli več stopnjevati. No, upajmo, da avstrijski skakalci kljub temu niso resignirali, kajti svetovno prvenstvo in paleti v Planici sta naslednji veliki preizkušnji. Hudo razočarali so Jugoslovani. Pri-

mož Uloga se nikakor ni znašel in tudi ostali „rdečo-belo-plavi“ niso bili sposobni za vrhunska mesta. Izkazal se je le en Jugoslovčan, to pa je bil Ludvik Zajec, trenutno zelo uspešen trener norveške reprezentance. Norvežani, poleg njih pa tudi Čehi in Finci, so skakali solidno in konstantno in so se uvrščali na vseh štirih tekmah med najboljše.

KONČNA RAZVRSTITEV TURNEJE 1984-85
1. Jens Weissflog 855,3
2. Matti Nykänen 840,6
3. Klaus Ostwald 830,2
4. Ernst Vettori 819,1
5. Pavel Ploč 805,0

SVETOVNI POKAL (po 8 tekmah)
1. Andreas Felder 115
2. Jari Puikkonen 84
3. Ernst Vettori 82
4. Matti Nykänen 79
5. Jens Weissflog 69

DOPIS IZ KOTA:

1. spominski slalom za
pokal „Herman Velik“

„Slovensko prosvetno društvo Herman Velik“ je v nedeljo 6. 1. 1985 na Kotu v Selah priredilo 1. spominski slalom za pokal „Herman Velik“.

Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini (do 9 let in od 9 let naprej). V prvi skupini je zmagala učenka Katja Male, v drugi pa Flori Pegrin, ki je bil istočasno tudi najboljši dneva. Zmagovalca obeh skupin sta prejela pokala, ki sta ju podarila domače društvo in ga. Maria Velik. Posebna zahvala pa velja podpredsed. družstva F. Kropivniku, ki je bil glavni organizator tekme. S spominsko tekmo se je društvo spomnilo bivšega učitelja ljudske šole na Kotu, Hermana Velika, in hkrati dala prav učencem te šole možnost, da se pomerijo v smučanju. Po tekmi so se navijali — starši so z zanimanjem zasledovali tekmo — in tekmovalci zbrali v šoli, kjer jih je pozdravil predsednik društva Jurij Mak in kjer so zmagovalci prejeli zaslužene nagrade. Čeprav v skromnem okviru, je vendar ta prvi slalom zelo uspel.

Tekma za „Karavanškega medveda“
in za „Kekca“

Vse ljubitelje alpskega smučanja in prijatelje domače družabnosti, pri srčno vabimo na rekreativno ljudsko smučarsko tekmo za „Karavanškega medveda“, ki bo 13. januarja 1985 v Selah-Zgornji Kol.

Zbirališče: pri Francu **Starost:** ob 11. uri.
Po končani tekmi za „medveda“ bo še otroški slalom za „Kekca“. Starost: za „medveda“ čez 12 let, za „Kekca“ do 12 let.

Tekma za „Karavanškega
medveda“ in za „Kekca“

je rekreativna tekma v obliki turnega smuka, kjer lahko sodeluje vsak ljubitelj smučanja! Na startu tekmovalca vzame smučni na ramo in se povzpne peš po lepo steplani poti. Na koncu poti (je označeno!) natakne smučni in se spusti po celcu čez prostrane travnike, nazaj proti startu — kjer je sedaj končni cilj.

Hoja + smuk = končni rezultat!
Posebna turna oprema ni potrebna!
Najhitrejša tekmovalka in najhitrejši tekmovalca dobita posebno nagrado! 1. turne smučni ELAN —

Prireditelj: Slovensko planinsko društvo Celovec (SPD)

ALPIN, Made in Austria, iz tovarne ELAN — Brnca. 2. jubilejni pokal „85 let slovenske planinske organizacije na Koroškem“.

V vsaki tekmovalni skupini dobi: 1. zlato, 2. srebrno, 3. bronasto kolajno. **Vsi dobitniki zlatih kolajn se v posebni odločilni igri pomerijo za „Karavanškega medveda“.**

Startnina za „medveda“ znaša šil. 50.—, za „Kekca“ pa šil. 20.—. Plačali jo je treba ob prejemu startne številke.

Vsak tekmuje na svojo odgovornost!

Pliberk: Tečaj za tek na smučeh

„Športno društvo Pliberk“ je konec preteklega tedna izvedlo uspešen tečaj za tek na smučeh. Dvodnevni tečaj je vodil priznani slovenski strokovnjak Janez Pavčič, ki se je lani izkazal pri trasiranju olimpijskih tekaških prog (zato tudi ni čuda, da ga Kanadčani vabijo k sodelovanju na bodočih olimpijskih igrah). Udeleženci tečaja so se učili na progi kot tudi ob filmskih predvajanjih.

Nova
olajšava

PRI POTOVANJU
V JUGOSLAVIJO

Kakor smo poročali v zadnji številki, je bil z začetkom leta 1985 ukinjen takoimenovani dinarski polog za potovanje Jugoslovancev v tujino.

Ob koncu leta 1984 pa je bil sprejet tudi sklep, po katerem prenos dinarjev čez mejo ni več omejen na bankovce do 100 dinarjev. Odlej je dovoljeno čez mejo nesti tudi bankovce po 500 in 1000 dinarjev, kar bo brez dvoma pomenilo nadaljnje olajšave pri potovanju čez mejo iz Jugoslavije oziroma v Jugoslavijo.